

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno 32 din, polletno 16 din,
četrtletno 9 din; inozemstvo 64 din.
Poštno-čkovni račun številka 10.603
Reklamacije niso poštnine proste.

Cene inseratom: Cela stran
din 2000,—, pol strani din 1000,—,
četrt strani din 500,—, 1/8 strani
din 250,—, 1/16 strani din 125,—
Mali oglasi vsaka beseda din 1,—

Italijansko-grška vojna

Obrambni položaj Grčije

Grške obrambne črte

Ko so zavrnilo Grki italijanske zahteve po vojaških oporiščih, je došlo 28. oktobra ob albansko-grški meji do prvih spopadov med Italijani ter Grki. Grčija je odredila takoj splošno mobilizacijo. Vrhovno poveljstvo nad celotno oboroženo silo je prevzel kralj Jurij, po- sle vršeči glavni general je Aleksander Papa- gos. Grki so držali mejo napram italijanski Albaniji slabše zasedeno. Do večjega topniške- ga dvoboja med italijanskim in grškim topni- štvom je došlo v okolici grškega mesta Flo- rina. Ta dvoboj pa ni povzročil važnejših spre- memb položaja. Grške čete so izpraznile pred Florino le nekaž prednjih postojank in so se umaknile na prvo obrambno črto.

General in grški ministrski predsednik Me- takas je zgradil tri obrambne črte, in to pred Janino, Lerino in Kosturom. Te tri črte tvo- rijo obrambo, ki obsega s svojim podaljškom tudi še črto od turške meje v vzhodni Trakiji do albanske meje v dolžini 1000 km.

Kaj je storila doslej za Grčijo Anglija?

Kakor hitro Grki niso pristali na italijanski ultimatum ali zadnjo zahtevo, so zaprosili Veliko Britanijo za pomoč. Anglija jim je obljubila, da jih bo v borbi proti Italiji podpirala po svoji moči.

Angleško mornariško poveljstvo poroča, da je angleško vojno brodovje že začelo dajati pomoč Grčiji v odziv na prošnjo, ki mu jo je poslala grška vlada. Angleške vojne edinice so položile pomorske mine ob vzhodni obali Gr- čije, in sicer na črti zahodno od otokov Levkas,

Cefalonija, Zante, ki so vsi v Jonskem morju, ter dalje proti jugu do rta Katakolo na grški celini. S tem sta Korintski zaliv in pristanišče Patras zaprta z minami. Na vzhodnih obalah, torej v Egejskem morju, so položene mine na črti Spadi-Collona in je s tem zavarovan Pirej, pristanišče Aten.

Angleške čete so se tudi izkrcale na raznih vojaško važnih grških otokih v Egejskem ter Jonskem morju. Angleška vojska bo okrepila grške posadke na otokih Kreta in Krf.

Angleški mornariški minister Aleksander je objavil 3. novembra po radiu, da so na Grškem izkrcane angleške čete že posegle v borbo z Italijani. Anglija da je trdno odločena izpol- niti do kraja Grčiji dano besedo ter podpira njeno borbo tako na kopnem, kakor na morju in v zraku.

Stališče grških sosed

Sosedne države Grčije so ohranile doslej v italijansko-grški vojni strogo nepristranost.

Jugoslavija je 1. novembra službeno izjavila med drugim, da spor med Italijo in Grčijo globoko obžaluje, ker je v iskrenih prijateljskih odnosih z obema državama. Ta spor je prenesel vojno tudi na Balkan in razumljivo je, da mora Jugoslavija na novo nastali po- ložaj obračati čim več pozornosti in uporabiti vse sile, da obvaruje mir. Z ozirom na svoje dosedanje zadržanje upa Jugoslavija, da z nadaljnjimi razvoji dogodkov na Balkanu nje- ne koristi ne bodo ogrožene od nobene strani.

Bolgarija je koj po izbruhu vojne ustavila železniški promet z Grčijo in čuva nevtralnost.

Turčija vztraja pri svoji zvezi z Anglijo in Grčijo, a se vojne ne bo udeležila, ker se hoče

obvarovati pred strahotami vojne. To pa toll- ko časa, dokler ne bo neposredno prizadeta.

Izhodišča in uspehi ofenzive

Odkod prodirajo Italijani?

Kakor znano, je Albanija zasedena od Itali- je. Albanije se poslužujejo Italijani kot voja- škega oporišča za vojni pohod proti Grčiji. Iz Italije dovažajo Italijani po morju ojačenja ter vojne potrebščine v ablanški pristanišči Drač (na zemljevidu Durazzo) na severu in v Valono na jugu. Omenjeni pristanišči sta glav- ni izhodišči italijanskega prodiranja preko Al- banije v Grčijo.

Z juga napredujejo Italijani z obmorskim oporiščem Valona po dolini reke Kalamas in iz albanskega mesta Gjinokastrata proti grške- mu mestu Janina, ki je oddaljeno 40 km od albanske meje. Iz Janine vodijo ceste in pota proti grški prestolnici Atene.

Iz obmorskega oporišča Drač se pomika ita- lijanski vojni pohod proti severnemu albanske- mu mestu Korča, kjer ima sedež poveljstvo italijanskih čet na severnem frontnem odseku. Iz Korče prodirajo Italijani proti grškemu me- stu Florina, ki leži na poti proti Solunu (na zemljevidu Saloniki). Iz Florine do Soluna je razdalja 150 km.

Dosedanji italijanski uspehi

Doslej so Italijani z letali bombardirali gr- ška pristanišča Patras, Korint, Solun in neka- tera letališča, mornariška skladišča, ladje, že- lezniška križišča in taborišča čet. Na suhem so Italijani proti jugu dosegli uspehe pri prodira- nju v smeri proti Janini. Tam so nastopile ita- lijanske sile z lažjimi tanki, toda kmalu so morale to orožje izločiti iz borbe, ker se je iz- kazalo, da s tanki ni bilo mogoče brzeti po zelo ozki ter vijugasti cesti ob reki Kalamas.

Na desnem krilu je bilo italijansko prodira- nje zadržano od grških vojnih ladij, ki so v noči na 1. november obstreljevale proti jugu prodirajoče italijanske čete ter njihove pred- nje postojanke.

Grški vojaški krogi so priznali 31. oktobra, da so napredovali Italijani v Grčiji do Brez- nice, katero so zasedli po 30 ur trajajoči borbi.

Grška vojska pa je odbila veliko ofenzivo, katero so sprožili Italijani 1. novembra na se- vero-zahodnem odseku fronte v smeri proti Florini. Grki so v protinapadu in v boju na nož prodrli celo 5 km globoko na albansko ozemlje in zavzeli v gorah važne postojanke, na kate- rih so se utrdili in s katerih ogrožajo Korčo. Grško poročilo pravi, da so pri tem ujeli okrog 150 italijanskih častnikov in vojakov.

Vojni opazovalci trdijo, da Italijani za sedaj še vedno iščejo najslabšo obrambno točko v grških položajih, kamor bodo pozneje usmerili svoje glavne napade. Pričakujejo, da bo ita- lijansko vrhovno poveljstvo izdalo nalog za na- pad velikega obsega v najkrajšem času v se- vero-zahodnem delu grško-albanske meje. Po- hodi italijanskih čet proti grški meji so bili pospešeni.

Zemljevid vojnih dogodkov v Sredozemlju

Mir in kruh!

V miru jesti svoj košček kruha, to je danes glavna težnja vsakega človeka. V težkih mednarodnih prilikah postane človek skromen ter se zadovolji s tem, kar je k življenju neobhodno potrebno. Utihniti morajo vse druge zahteve, izmed katerih mnoge niso luksuzne, pa vendar morajo počivati. Nahraniti in obleči družino, otrokom oskrbeti potrebno izobrazbo: to je zahteva, ki se ne more nikomur odkloniti in za koje uresničenje morajo biti ostvarjeni potrebni družbeni in gospodarski pogoji.

Mir! Srečni smo, da se naša država ni zapletla v vojno, da ji je ohranjen mir. Trdno se nadejamo, da se bo naši vladi to veliko delo tudi v bodočnosti posrečilo. To zagotovilo je dal predsednik vlade Dragiša Cvetkovič v svojem govoru v Nišu 21. oktobra. Izjavil je: »Danes imamo jasen mednarodni položaj. Naš položaj je danes tak, da moramo voditi našo zunanjo politiko tudi nadalje po isti poti, po kateri smo jo vodili do sedaj. To se pravi, da se moramo varovati vsake pustolovščine, to je vsega, kar bi nas moglo spraviti iz stanja, v katerem smo sedaj.«

Naša največja skrb mora biti, da se tudi v bodoče izognemo vsemu, kar more kakšno državo potegniti v vojni metež. Narodi upajo in želijo, da bi se vojna kmalu končala. Angleški ministrski predsednik Churchill pa je službeno izjavil, da je treba pričakovati, da bo vojna trajala tri leta. Spričo vseh sprememb, ki se še lahko zgodijo, je potrebna velika mera opreznosti in odločnosti, da se naši državi ohrani mir. V najnovšem sporu med Italijo in Grčijo, ki se je razvil v krvavi spopad, je naša država dobro zavarovala svoje interese ter ohranila svojo nevtralnost. Naj bi se ji

tudi v bodoče posrečila ohranitev miru v blagor državi in ljudstvu!

Kruh! Glavna naloga našega narodnega gospodarstva je, da oskrbi vse ljudstvo z vsakdanjim kruhom. Saj tudi prosimo Boga: »Daj nam danes naš vsakdanji kruh!« V današnjih razmerah si pač nikdo ne bo privoščil razsipnosti in razkošja. Vsak bo zadovoljen s tem, kar je k življenju potrebno. To pa, kar je k življenju nujno potrebno, mora dobiti vsak. Stradati ne bi smel nikdo. Gladu ne smejo trpeti zlasti otroci. V tem oziru bo treba vse potrebno poskrbeti v krajih s številnim delavskim prebivalstvom. Upoštevati se bo moralo osobito še poljedelsko delavstvo (viničarje, težake, dlninarje), ki so v mnogočem na slabšem kot industrijsko delavstvo.

Vprašanje prehrane prebivalstva je danes pereče v vsej Evropi. Radi mednarodnih prilik so posamezne države v Evropi po večini navezane na sebe. To zahteva pomnoženo proizvodnjo, ki pa je pri poljedelskih produktih odvisna od vremenskih in drugih prirodnih prilik in sil. Letošnja letina ni bila najboljša. V naši državi se je pridelalo toliko, da zadoštuje za prehrano prebivalstva. Koruze je celo za izvoz. Potrebno pa je modro gospodarstvo in pametna porazdelitev naših pridelkov, pa bo za vse to, kar je potrebno. Banska uprava je v tem oziru začela s smotreno organizirano akcijo. Naj bi jo po posameznih krajih podpirale občine, zadruga in gospodarska podjetja!

Z vprašanjem kruha je ozko združeno vprašanje zaslužka. Kdor naj hrano in obleko plača, si mora z delom zaslužiti možnost plačanja. Zastonj se nič ne dobi. Ljudem se mora dati možnost dela in zaslužka. Ljudje hrepenejo po delu. Brez dela in zaposlenja ni rad

noben zdrav človek. Vsak se čuti nesrečnega, če nima prilike, da bi delal ter tako preskrbel sebe in svoje z vsem, kar je za življenje potrebno. Lenuhi, ki smatrajo lenuharjenje in brezposelno postopanje kot nekaj posel, so izjeme. Povsod se čuje iz delavskih ljudskih slojev klic: »Dajte nam dela!«

Ker je zasebna podjetnost radi sedanjih razmer precej omejena, mora vlada z izvajanjem velikih javnih del dati ljudem možnost zaposlenja in zaslužka. V to svrhu se je vlada odločila, kakor je napovedal ministrski predsednik v svojem govoru v Nišu, najeti večmilijardno notranje posojilo. Iz tega posojila se bodo izvajala javna dela, ki bodo v preskrbo našemu siromašnemu ljudstvu, hkrati pa v melioracijo (zboljšanje) naše zemlje. Zboljšati bi bilo treba v državi okoli 400.000 hektarjev zemlje, ki sploh ni obdelana. Tu sem spadajo predvsem močvirja itd.

Na drugi strani imamo ogromno število malih kmečkih posestev, ki niso dovolj velika, da bi mogla prehraniti svoje posestnike. Računamo, da imamo okrog 500.000 družin, ki ne morejo živeti od svojih malih vaških posestev. To so kmečki proletarci, ki morajo še na kak drug način zaslužiti, da se preživljajo. Z večmilijardnim posojilom se bodo izvršila velika zboljševalna dela v vseh krajih in tudi v naši Sloveniji. To posojilo bo oskrbelo sredstva za regulacijo rek, gradnjo cest in za elektrifikacijo mnogih krajev. Na ta način bo rešeno vprašanje pasivnih krajev. Z regulacijo rek, z zboljšanjem zemlje, z gradnjo cest in z drugimi javnimi deli se bo mnogo pripomoglo k temu, da se prepreči ali vsaj zaustavi obubožanje kmeta in osiromašenje delovnega ljudstva.

Odstranimo vzroke nezadovoljnosti!

Po vojni je vsake nesreče kriva oblast

Nekako v ljudsko navado je prišlo, da je v povojnih letih vsake nesreče, ki zadene ljudstvo, kriva oblast. Ako opustošijo polja povodnji, se zabavlja čez oblasti, ker reke niso regulirane. Pri tem se pa ne pomisli, da je za regulacijo potreben denar, ki ga oblast dobiva le od ljudstva, in bi se tako zopet davki, ki ljudstvu itak niso všeč, povečali. Prav isti krivičen očitek leti na oblastva, če pobije toča, nastopijo razne vremenske nezgode itd. Nihče trezno ne pomisli, da če bi hotela oblast res povsod pomagati v tisti meri, kot se od nje zahteva, bi morala zelo zelo povišati dajatve ljudstva. Da bi visokih dajatev ljudstvo ne zmoglo, oblastvo dobro ve, saj še sedanje komaj zmaguje. Zato so nemogoče zahteve od oblasti iz gornjega razloga nepotrebne. Naravnost krivično pa je, dolžiti in krivdo narptiti oblastvom za razne vremenske nezgode, proti katerim je tudi oblastvo brez moči in bi iz srca rado vse storilo za njih odvrnitev, če bi to bilo mogoče. Bodimo torej do oblastva pravični v svoji presoji in ne zabavljajmo čez oblastvo po nepotrebem, saj se v danih razmerah itak trudi, da pomaga tam, kjer je pomoč najnujnejša.

Odkod razvada zabavljanja?

Vzrok za razvado zabavljanja čez oblastvo je iskati v tem, ker je po vojni padla tista pregraja, ki je pred vojno ločila uradne osebe, po večini grofovskega in meščanskega stanu, od preprostega ljudstva. V povojni svobodoljubni dobi so uradne osebe, ki izvajajo ukrepe oblastva, postali sestavni deli ljudstva samega. To dobroto so pa mnogi, namesto da bi se je veselili, jeli izkoriščati s krivičnim blatenjem oblastva. Marsikomu se zdi imenitno,

če ve katero ziniti čez oblastvo, dobro vedo, da ga za tako zabavljanje brez podlage nihče ne bo tožil, ker vsak z odprtimi ušesi poslušata tako zabavljanje, pa čeprav je brez vsake stvarne podlage. Nikogar ni, da bi se za čast krivično napadenega oblastva potegnil. In tako se po vaseh, mestih in po prometnih zvezah med popotniki iz dneva v dan zabavlja čez oblastva, ki so vsega kriva, nikogar pa ni, ki bi temu oporekal. Posledica je, da mnogi, ki stvarno ne mislijo, izgube spoštovanje do oblastva, vero v njegovo pravičnost in s tem ljubezen do domovine in našega naroda.

Kaj je naša dolžnost?

Res je, da kakor vsak zasebnik, tako dostikrat tudi organi, ki jim je poverjena naloga, da izvršujejo in upravljajo oblastne ustanove, greše. Toda če veš, da je ta in ta oblastni organ kaj zgrešil, se potruj, njegovo krivdo dokazati tistim, ki se jih to tiče, da bodo lahko krivca kaznovali in ga izločili iz službovanja. Kdor pa take primere, namesto da bi jih javil tam, kjer je treba, raznaša in širi med ljudstvom ter s tem širi med ljudmi nezadovoljstvo proti oblastvu, je prav tako vreden kazni

kot krivec sam. V bodoče naj nihče grehov oblastnih organov ne čbeša na veliki zvon, ampak jih naj javi samo tistim, ki so odgovorni zanje. S tem bomo odstranili iz javnega življenja glavni vzrok nezadovoljnosti proti oblastvu.

Prav tako, kot molčanje, je dolžnost vsakega državljanja, da se povsod postavi v bran zabavljačem čez naša oblastva, državo in naš narod. Kdor ne uspe sam, se naj obrne po pomoč na oblastvo, ki bo takemu širokoustnežu sigurno zavezalo jezik. Ne smemo namreč več dopuščati, da bi nam razni postopači, tuji in izdajalci blatili to, kar je zgrajeno na kosteh naših pradedov. Če bomo tako ravnali, bomo sebi in našim potomcem očuvali najdražji zaklad: svobodno domovino, po kateri so hrepeneli naši predniki tisočletje. Z odstranitvijo nezadovoljnosti bomo dosegli, da bo našel vsakdo, ki bo hotel seči po naši svobodi, ne samo dva milijona borcev, ampak 15 milijonov bojevnikov za svobodo, kajti vsak državljan bo s tem spoznal svoj največji zaklad, ki so nam ga podarili v čuvanje naši očetje. Tako bomo ostali Bogu dobri otroci, domovini zvesti sinovi, hlapci pa nikomur!

Po Jugoslaviji

Naš gradbeni minister za povzdigo vasi. Naš gradbeni minister inženir Danilo Vulović je sporočil, da je bil te dni ustanovljen v njegovem ministertvu poseben oddelek, ki se bo pečal z ureditvijo in izgraditvijo naše vasi. Novi oddelek bo izdeloval načrte za regulacijo vasi in vaških občin ter kmečkih hiš in gospodarskih poslopij. Vsi zainteresirani bodo lahko do-

bivali potrebne načrte brezplačno. Oddelek bo brezplačno izdeloval tudi proračune za zidanje kmečkih stanovanjskih in gospodarskih poslopij ter za regulacijo in ozdravljenje naših vasi.

Na Hrvaškem oster gospodarski režim. Izšla je zakonska uredba, ki pooblašča hrvatskega bana, da z zakonsko močjo uredi vsa vpra-

šanja, ki se tičejo ustanavljanja, poslovanja, odtujitve in likvidacije vseh vrst gospodarskih podjetij na ozemlju banovine Hrvatske. S tem je dana hrvatskemu banu nekaka diktatorska oblast na gospodarskem področju. Ta strogi režim je bil radi tega potreben, ker so judje, ki so s svojim kapitalom udeleženi pri teh podjetjih, radi radikalnejših ukrepov proti judovstvu kot finančni sili začeli zadnji čas z likvidacijo nekaterih podjetij, odnosno s prenosom investiranega kapitala v južnejše kraje naše države. Stroga kontrola in povečana oblast banske uprave bo to onemogočila.

Nedovoljeno povišanje cen. V Zagrebu poskušajo razni ljudje izkoristiti sedanji položaj s povišanjem cen tudi neobhodno potrebnim živilom. Tako je tudi, čemur se je treba čuditi, Zveza mlekarских zadrug Gospodarske sloge v Zagrebu povišala do nedovoljene višine ceno mleka. Gospodarska sloga je najvažnejša gospodarska organizacija Hrvatske seljačke stranke. Radi tega povišanja je hrvatska banska uprava odredila aretacijo Ivana Derežiča, ravnatelja Zveze mlekarских zadrug. Ta aretacija je vzbudila v Zagrebu splošno pozornost.

Klevetanje duhovnikov je nekaj, česar naši brunni liberalci ne morejo opustiti. Ljubljansko »Jutro«, glavno glasilo naših JNSarjev, je očitalo dvema gospodoma kaplanoma na štajerskem, češ da ne izvršujeta svojih glavnih dušnopastirskih dolžnosti do bolnikov in starcev, ki da so zaradi njune dosedanje prezaposlenosti (JNS dopisnik misli na njuno delovanje v krščanskih društvih, ki so liberalcem trn v peti) ostali po velikem delu brez velikonočnih zakramentov. Na tožbo gospodov kaplanov je bil odgovorni urednik »Jutra« obsojen na 2000 din kazni, v primeru njene neizterljivosti na 34 dni zavora, in v plačilo gmotne odškodnine po 600 din za vsakega zasebnega tožilca. Naj si »Jutro« to obsodbo vtakne za klobuk kot pušeljc. In ta pušeljc mu bo služil kot najboljšo priporočilo njegovih neprestanih teženj po koncentraciji vseh narodnih sil in hkrati kot najboljšo jamstvo, da se bodo te njegove sebične težnje kakor doslej tudi v bodoče končale z neuspehom. S klevetanjem duhovnikov se ne dela za narodno slogo.

JNS pošilja v svet SOS klice (klice takih, ki so v nevarnosti potopljenja ter kličejo: Rešite naše duše!). Najboljše rešenje za JNS bi bilo, če bi bila sprejeta v vlado. Toda tak klic je doslej bil brezuspešen ter bo tak ostal tudi v bodoče. Zagrizeni centralisti in hegemonisti (pristaši nadvlade) ne spadajo v vlado

Ali Vam je vseeno, če ima Vaš sosed slab ali protiverski časopis? Da se njegovi otroci zastrupljajo s čitanjem opolzkih podlistkov?

Doživljaj ruskega carja. Car Nikolaj I. je pri pregledovanju kadetskega oddelka opazil na desnem krilu kadeta Kučkovskega, ki je bil močnejši in višje rasti od njega. Car je vprašal kadeta: »Kako ste se drznili prerasti svojega vladarja?« Mladič pa ni bil samo orjak, marveč tudi drznež in bistre glave, ter je odvrnil: »To je krivda Vašega Veličanstva.« Nikolaj I. se je namršil nad drznostjo: »Kaj si rekel? Moja krivda?« »Da, Veličanstvo, v službi Vašega Veličanstva nas tako dobro hranijo, da ni mogoče, da bi človek ne raste!« Car je bil navdušen nad tem odgovorom. Obrnil se je k povaljniku oddelka in ga pohvalil, da tako dobro vzgaja častniški naraščaj, Kučkovskega pa je

Junak divjine

Ameriški roman

17

»Nard, pusti samokres! Tisočkrat sem ti že povedal: živino krasti ni težko. Roger ima prav!«

Orloga Narda ni maral in ga je ob vsaki priliki zbadal. Nard je bil vodja živinskih tatov, Orloga pa vodja izbranih fantov ali po njegovem nazivu »neusmiljenih mož«. Tako je moral z Nardom deliti voditeljsko službo. Da bi zakril nejevoljo, ki jo je zaradi tega čutil, je rad kazal, da živinskih tatov ne smatra za sebi enake ljudi.

»Orloga, dobro kupčijo bi imel zate,« se je Roger obrnil k Orlogi.

Stari lopov ga je radovedno pogledal.

»Kakšno?«

»Tisoč dolarjev,« je pomežiknil Asplet. Za trenutek je utihnil, potem pa nadaljeval: »Gre za Marijo Linscott, ki sem jo bil prej omenil.«

Stari Orloga ga je vprašujoče gledal. Nard, ki je vedel, da je mogoče dobiti Orlogo samo za dobičkanosne stvari, je posmehljivo pripomnil:

»Samo eno dekle boš moral spraviti s pota. Ta posel je kakor nalašč zate.«

Kadar kupujete kožno kremo...

mislite na to, da samo NIVEA vsebuje okrepevalno sredstvo za kožo EUCE-RIT. Zato se NIVEA ne da nadomeščati ali primerjati s kako drugo kremo. NIVEA prodira globoko v kožne luknjice in krepi kožno staničevje. Zato Vam ostane koža zdrava, nežna in bela kljub mrzlemu in vlažnemu vremenu.

narodnega sporazuma. Ker torej politični voditelji JNS ne morejo rešiti stranke, bi jo naj rešila »napredna« mladina. V Ljubljani je izšel nek »program« napredne mladine, ki kliče k »združitvi vseh pozitivnih sil med Slovenci, Hrvati in Srbi v skupno politično formacijo«. Torej koncentracija! Ker so se neprestani naporu voditeljev JNS, da bi sebe in svojo stran-

ko skoncitrirali v vlado, izjalovili, bi se naj ta koncentracija zgodila od spodaj. Težnja pa je ista, to je, od spodaj navzgor v vlado! Zato bo tudi ta poskus, da bi se napredna stvar (bolje rečeno: liberalna, laži-svobodomiselna stvar) v Sloveniji rešila poloma, prav tako propadel, kakor vsi prejšnji JNSarski poskusi.

Martinova nedelja in nova bogoslovnica v Mariboru

Martinova nedelja, ki velja v lavantinski škofiji že celih 12 let za nedeljo dinarske zbirke za novo bogoslovnico, se praznuje letos še pred godom sv. Martina, in sicer 10. novembra. Ko se cenjeno občinstvo opozarja na ta dan, se pripominja, da je geslo Martinove dinarske zbirke, naj vsak član lavantinske škofije in apostolske administracije daruje na Martinovo nedeljo vsaj en dinar za novi dom lavantinskih bogoslovcev. Družine se morejo za vse svoje člane odkupiti, če prispevajo v mariborski bogoslovni sklad najmanj 10 din. Martinovo dinarsko zbirko vodijo po župnijah čč. gg. dušni pastirji s pomočjo katoliških organizacij. Prihodnje leto je v načrtu izvršitev del v notranjosti zgradbe ter notranja oprema

bogoslovnice. Stroški za ta dela za mnogo presegajo izdatke za surovo zgradbo, ki je veljala štiri in pol milijona dinarjev. Vzajemnost in edinost premore in zmaga tudi finančne ovire, naj bi se vzajemnost vseh slojev pokazala tudi pri Martinovi dinarski zbirki. Bog pa, ki na skrivnem vidi, naj povrne vsakemu njegov dar z obilnim blagoslovom.

Pri neredni stolici, napetosti črev zaradi zapeke prav odlično odvajata naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaostanke prebave, nakopičene v črevih. V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josefova« voda s polnim uspehom pri odraslih kakor tudi otrocih.

Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485, 25. V. 35.

Orloga ga je jezno pogledal. Potem pa se je vprašujoče ozrl v Rogerja. Ker je iz njegovega molka sklepal, da je Nard pravo zadel, je odgovoril:

»Roger, iz tega ne bo nič. Nisem dekliški tat. Ne, ne, o tem ni govora!«

Asplet se je obrnil k Nardu in hladnokrvno, ko da gre za živinsko kupčijo, rekel:

»Dva tisoč dolarjev!«

Nard je odkimal.

»Niti za tri tisoč ne. Meni je sicer vseeno, ali kradem dekleta ali krave, toda zaslužiti hočem.«

Asplet je skomignil.

»Škoda.«

Čez čas je dodal:

»Sicer pa je ta deklica izvoljenka Erika Folkmana.«

»To je pa drugo!« je vzkliknil Nard. »Zdaj bo prilika za maščevanje. Daj štiri tisoč dolarjev in povej, kaj naj storim z njo.«

»Zakaj ti je dekle na poti?« se je oglasil Orloga.

Roger je molče skomignil.

»Če se prav spominjam,« je nadaljeval Orloga, »sem nekje slišal, da je Linscottova v zvezi s tvojim novim posestvom. Ali je to resnično?«

»Da,« je prikimal Roger. »Trdi, da je ona prava lastnica Rajskega dola.«

Novice iz domačih krajev

G. ban pri zaključku kmetijsko-gospodinske šole v Svečini. G. ban se je v spremstvu načelnika kmetijskega oddelka g. inž. Podgornika in tajnika g. dr. Antona Kovačiča, katerim se je v Mariboru pridružil še tajnik JRZ g. Marko Krajnc, udeležil zaključka kmetijsko-gospodinske šole v Svečini 30. oktobra. Vodstvo šole in gojenke so g. banu priredile pristrčen sprejem. Svečinski g. župnik Babšek je v šolski kapeli daroval slovesno sv. mašo, med katero so gojenke izbrano prepevale. Takoj po sv. maši je v veliki predavalnici g. ban osebno razdelil dekletom spričevala. Nad polovico gojenk je dovršilo šolo z odličnim uspehom, ostale pa s prav dobrim. Učni uspeh kaže, da jemljejo dekleta resno to šolo za življenje in da je zavod pod vodstvom agilne sestre Lidvine res na višku. Po izročitvi spričeval je g. ban imel na dekleta lep nagovor, v katerem je poudarjal ljubezen do zemlje in kmečkega življenja. Nazaj grede si je g. ban ogledal še posestvo v Lepem dolu, katerega je kupil Prizad, da na njem organizira Zavod za pospeševanje peščastega sadja. V Mariboru je g. ban zvečer obiskal še banovinsko Vinarsko in sadjarsko šolo, nakar se je vrnil v Ljubljano.

Sneg je povzročil veliko škodo. Sneg, ki je zapadel pretekli torek in v noči na sredo, je povzročil veliko škodo, ki je najbolj občutna na sadnem drevju. Listje je radi letošnjega vremena, ki je rast zavleklo, bilo še povsod na drevju. Mokri in težki sneg se je radi tega toliko lažje lepil na drevje ter ga lomil. Pri tem so trpela posebno mlada drevesa, ki so v bujni rasti in katerih les je bolj krhek. Nekateri sadjarji so drevje sicer pridno otresali, toda vsa pridnost v večini primerov ni pomagala, ker se je vejevje polomilo prej, preden je sadjar utegnil priti do drevesa. Radi tega sedaj, ko sneg kopni, izgledajo sadovnjaki, kot bi jih bil opustošil silen vihar. Poškodovano drevje bo treba pomladiti, da bo dobilo vsaj nekaj pravilne oblike, ki je radi polomljenih vrhov in vej močno pokvarjena.

Orožnik otel kolesarja iz Drave. Pri brodu iz Selnice proti Rušam se je zgodila v minulem tednu proti večeru nesreča, ki bi bila skoraj tirjala mlado življenje. Na brodu je bilo kakih 20 ljudi, ki so se vračali od večernega vlaka. Brod je bil oddaljen od brega že do dva metra, ko se je pripeljal s kolesom 17 letni Rudolf Pungrl z Janževe gore. Kljub luči na kolesu je prezrl, da je brod že na poti po Dravi in je zapeljal s kolesom v Dravo. Selniški orožniški podnarednik Vinko Jagodič je

imel toliko duhaprisotnosti, da je pograbil v zadnjem hipu kolesarja za suknjo in ga je s pomočjo tovariša s kolesom vred rešil iz Drave, ki bi ga bila sigurno odnesla, ker je ravno na tistem mestu globoka in deroča.

Velika vremenska nesreča. Iz Ljutomera poročajo: Že vse leto sem nas obiskujejo različne vremenske nepravilnosti. Najpogostejši je dež, za njim povodenj. Že šestkrat je letos ščavnica prestopila strugo in se razlila po polju ter naredila ogromno škodo. Radi dežja se je kmet vse leto moral skoraj boriti, da je lahko pravočasno pripravil svoje pridelke. Toda ni še utegnil spraviti ajde, potrgati vse koruze, posejati ozimino, ko ga je v noči na 28. oktober prehitel sneg. Nič ni tožil kmet; mislil je pač, da bo že čez dan skopnel. Toda žal... V torek zjutraj je znova pričelo snežiti in je snežilo ves dan in vso noč ter še v sredo dopoldne. Razumljivo je, da je potem takem padlo veliko snega, ki je naredil ogromno škodo na drevju. V sredo zjutraj so sadovnjaki izgledali vsi razdejani. Veje polomljene, drevesa pripognjena, nekatera s korenjem izruta. Tudi v gozdu slika ni bila lepša. Tudi tam je sneg pustil svoje sledove. Škoda, ki jo je naredil ta prerano zapadli sneg, gre v živo. Sedaj pa se vreme še noče izboljšati, da bi nadaljevali s prekinjenim delom, kajti ga je še veliko. Ni še posejano, repa je še na polju, listje v gozdu in tudi drv še ni. Le ena misel blodi kmetu po glavi: prošnja na Vsemogočnega, da bi se usmili trpina kmeta in dal lepo vreme, da bi si lahko spravil vsaj najpotrebnejše ter se tako vsaj za silo osigural pred dolgo, mrzlo zimo...

Obstreljen. V ponedeljek, 28. oktobra, se je g. Ficko Ignac, gostilničar iz Kamenščaka, podal na lov. V gozdu je zagledal nekega moškega, ki se mu je zdel sumljiv; prepričan je bil, da ima pred seboj divjega lovca, zato ga je pozval, naj obstane. Ker se pozvani na klic ni ustavil, je lovec ustrelil. Obstreljeni je Anton Gregorinčič, posestniški sin iz Kamenščaka, ki je šel v gozd nabirat brezja za metle. Z nad 50 šibrami v telesu so ga močno ranjenega prepeljali v bolnišnico v Murski Soboti. Gregorinčičevo stanje je resno.

Padel z lestve in se ubil. V Dëšincih pri Ptujju je padel 23 letni pri posestniku Čehu uslužbeni hlapec Franc Waldhauser z lestve. Pri padcu je priletel tako nesrečno z glavo na tlak, da je obležal mrtev.

Vaš sosed nima nobenega časopisa. Kaj boste storili?

»Če ima za svojo trditve dokaze, potem njena odstranitev ne bo dosti pomagala, ker se bodo oglasili drugi,« je menil Orloga.

»Nima dokazov,« je odgovoril Roger. »Sicer pa prepusti vse meni! Jaz že vem, kaj delam.«

Nato se je obrnil k Nardu.

»Torej štiri tisoč dolarjev!«

Udarila sta in tako sklenila dogovor.

Anita je prižgala cigaro, katero ji je bil ponudil Roger. V Nardovih očeh je žarela ljubosumnost. Orloga je to opazil in je hotel obrniti njegovo pozornost v drugo smer.

»Takemu potepuhu, kakor je Folkman, ki je osramotil mojo hčer, bi mirno prestrelil bučo iz kakega grma, tako da potem ne bi več mogel vznemirjati ljudi.«

»Tudi on bo prišel na vrsto!« je zagodel Nard. »Pri drugem srečanju mi ne bo ušel, na to stavim glavo.«

»No, no, le počasi,« je šalivo odvrnil Orloga, »drugače boš morda prehitro ob glavo! Folkman velja za največjega junaka divjine in je dozdej še vsakega svojega nasprotnika krvavo odpravil.«

»Junak gor, junak dol!« je zaničljivo dejal Nard. »Z menoj se ne bo igral.«

Roger je bil nestrpen zaradi praznega prerekanja. Nejevoljno je zamahnil z roko in rekel:

»Kaj bosta mlatila prazno slamo! Dejanja bodo pokazala, kdo je večji junak. Zdej pa se vrnimo k stvari!«

Orloga je vstal in šel iz kolibe. Ker stvar zanj ni pomenila dobička, se ni zanimal zanjo.

Po njegovem odhodu je Roger začel:

»Marija Linscott je prava lastnica Rajskega dola. Tvoji možje niso govorili o tem?«

Nard je hlinil brezbriznost. Malomarno je odgovoril:

»Ne. Tudi za povod pretepa niso vedeli. Kar slepo so se odzvali tvojemu namigu... Dekle je torej pravi dedič? Potem ti lahko greš k vragu!«

»Ha, ha, ha!« se je zarežal Roger. »Niti na misel mi ne pride!«

Anita je dvignila glavo, pogledala Rogerja in zbadljivo vprašala:

»Ali je lepa?«

»Lepa,« je prikimal Roger. »In je Erikova ljubica.«

»To si že enkrat povedal,« je zasikal Nard. »Kaj se naj zgodi z njo?«

»O tem bova še govorila. Prva tvoja naloga bo, da jo boš opazoval in mi sporočil, ko bo odjezdila iz mesta. Na Oblačno goro hoče iti. Mi ji bomo sledili.«

Nard je malomarno zamahnil, kakor da bi hotel s tem izraziti, da stvar ni nič posebnega.

Roger je razumel njegovo kretnjo in resno dejal:

»Nard, delo ne bo tako lahko, kakor misliš. Več mož bova potrebovala. Ta ženska je odločna in je gotovo, da bo streljala v nevarnosti. Zberi nekaj mož! Jaz bom šel

Smrt zaradi poparjenja. Pred kratkim se je v Gornji Lendavi v Prekmurju zgodila nesreča, ki je zahtevala življenje 16 mesecev starega otroka Kočar Antona. Imenovani se je v kuhinji igral ter je hotel splezati s stola na mizo, pri čemer pa se je stol prevrnil. Da bi dečka obvarovala pred padcem, je skočila k njemu 12 letna deklica, ki je bila v kuhinji. Pri tem pa je imela nesrečo ter je otroka poparila s kropom. Radi dobljenih opeklin po telesu je otrok vključ zdravniški pomoči umrl. Nesrečna smrt se je zgodila v času, ko je mati ležala v porodniški postelji, a oče se je nahajal na orožnih vajah.

Roko si je zlomila. Amalija Krajnc, 36 letna služkinja pri posestniku Urlepu v Breznici, občina Laporje, doma iz Hošnice v isti občini, je 26. oktobra šla v temi iz podstrešja po stopnicah. Ker ji je pred 14 dnevi slamoreznica poškodovala tri prste na roki, se je z obvezano roko bolj težko gibala in je na stopnicah padla. Pri padcu si je zlomila roko. Ponesrečenka se zdravi v mariborski bolnišnici.

Mojster po nesreči ustrelil pomočnika. Mesar in gostilničar Alojzij Cimperman na Polzeli je sedel v družbi svojega 36 letnega mesarskega pomočnika Antona Bratca v svoji gostilni. Igrala sta se s samokresom, ki se je v mojstrovih roki sprožil in krogla je zadela pomočnika v prsi. Zgrudil se je in na mestu umrl. Vsega obupanega mojstra so orožniki izročili sodišču, ki zadevo sedaj preiskuje.

Lobanjo mu je natrlo. V Senovem pri Rajhenburgu je delavec Novak Pavel prišel z glavo med stojko in Diesel motor. Odtrgalo mu je levo uho in natrlo lobanjo. Nezavestnega so odpeljali v brežiško bolnišnico in je v življenjski nevarnosti.

V božjastnem napadu se zadužila. Pri inženirju Jancu v Gajevi ulici v Ljubljani je služila božjastna 23 letna Pepca Bratkovičeva iz št. Jerneja na Dolenjskem. V nočnem božjastnem napadu je padla z obrazom na posteljo in se je zadužila v blazinah.

Tudi vrana je velik škodljivec. Kot star naročnik »Slov. gospodarja« sem bral že mnogo vsakovrstnih pritožb zoper poljskega škodljivca zajca. Da, milijonska je škoda, ki jo zakrivi ta dolgouhež širom Slovenije. A imamo še eno črnuho, o kateri pač nikdo ne zine besede, čeprav nam požre na vagone koruze. To je vrana. Leta 1938. smo dali potom občine zastupiti jajca, katere smo nastavili vranam, ki so pipale koruzo brez usmiljenja. Uspeh je bil zadovoljiv. Vse leto ni bilo videti niti ene vrane in tudi v jesen je dozorela brez obiska črnih kožuhačev. Ker pa sosedna občina ni storila tega, so se naslednje leto spet naselile in valile pri nas. Dobimo zopet jajca, jih nast-

takoj ukazal premestiti v gardni polk.

Zračna vojna je zelo draga. Angleški strokovnjak major Ericson mnenja, da so izgube v zračni vojni vsak mesec stoodstotne; to se pravi, država, ki hoče imeti 4000 letal, mora vsak mesec napraviti toliko novih. Dobro lovsko letalo stane povprečno 2 milijona dinarjev, moderno izvidniško letalo pa 3 milijone dinarjev. Povprečni bombnik stanejo 5 do 6 milijonov dinarjev, letiče trdnjave, kakor jih izdelujejo v USA, pa 10 milijonov dinarjev. Anglija je imela lani za vzdrževanje letalstva v proračunu vsoto 50 milijard dinarjev. Od tega je uporabila za nabavo novih letal 20 milijard. Letošnji proračun je trikrat večji od lanskega.

vimo, a niti ene crknjene vrane ni bilo najti. Tako je bilo tudi letos. Premišljujemo, so li jajca sploh bila zastrupljena? 50—60 jajc iz naše vasi se nabere v ta namen, da bi potem zastrupljena spravila v kraj požrešno žival, ki ni nikdar v korist, temveč samo v škodo. Spomladi vsako koruzo če že ne popolnoma izdere, pa pritruga, da zastane v rasti za 14 dni, največ pa izkoplje semensko zrno in ga požre. Tako je potem njiva, na kateri bi se lahko pridelalo 20—30 škafov koruze, prazna, da, če bi ne bilo na njej fižola in buč, ni vredno, da bi jo sploh okopavali. Pa pride jesen, pa zopet privre krdelo, ki čestokrat šteje večje število, kot je pa koruznih stebel, ki so še ostali od spomladanske pojedinje. Niso povsod kraji za vrane, a pri nas jih lahko našteje spomladi in jeseni po njivah in travnikih od 25 do 40 v eni skupini. Gorje, če se vsujejo v vinograd! Naredijo huje kot cigani. Spomladi sem posejal tri kose s koruzo. Bilo bi je lahko najmanj 50—60 škafov, a kaj, še pet škafov ne bo. In kdo je kriv? Ne deževje — vrane! In to leto za letom, pa ne samo pri meni, temveč je vsa okolica bičana po tej živali. Ali bi se dobil kje strup za vrane, sedaj pozimi, ko so lačne, in bi žrle vse, če bi se navozil gnoj na kupe po njivah in travnikih, pa bi se jim namešalo ob času kolin med razne svinjske odpadke, kot čreva in podobno. Pa da bi ta reč bila vsaj od občine zaukazana, pa bi se z združenimi močmi več doseglo, kot pa potem z jamranjem in kletvijo. Jaz sem jim neko zimo namešal med čreva, katera sem drobno narezal, strup za podgane, nastavlil doma na dvorišču, psa, mačke in perutnino pa zaprl. Ni minulo pol ure in cirkus se je začel. Vrane so žrle s slastjo, druga drugo odganjale, samo da bi več dobila. Blizu je lesnika. Nasedale so se na njej, toda obstanka jim ni bilo; druga za drugo so pocepale v sneg. Vseh skupaj sem jih naštel 17 pod drevesom, 4 pa kak meter proč. Torej bi bilo dobro, posvetiti jim skrb v širšem obsegu s primernim strupom. — H. J.

Meljski plazovi — važno vprašanje. Zadnje skrajno slabo vreme pospešuje plazove v Melju pri Mariboru tako, kakoru še menda nikdar. Cesta Maribor-Sv. Peter-Slov. gorice je že delj časa zaprta in zopet drčijo na cesto z višine Meljskega hriba ogromne količine laporja, blata in kamenja. Nevarnost za pešce, ki še skušajo priti čez nevarne plazove, je velika. Tu se bo moralo nekaj zgoditi! Najbolje bo stene Meljskega hriba zasaditi z akacijami in vrbjem. Kakor je pisec teh vrst videl na sličnem velikem bregu nekje drugod, tako bi se dalo tudi naše Melje lepo urediti s tako zvanimi »stopami«, ki bi se napravile vsakih pet ali deset metrov v steno. Tiste stope bi se uredile z zabijanjem akacijevih ali vrbvih

stebrov v steno plazovite strmine, in ta stopa bi se naj preplela zopet z vrbjem, ki bi zarastlo in tako napravilo v razdalji 5—10 m zavor za plazovje. V teku par let bi se dalo na ta način preprečiti nadaljnje plazovje. To ne bi stalo mnogo. Na kako betonsko zgradbo, ki bi zadrževala plazovje, pa ni misliti, ker ni denarja.

Veliko novo poslopje v Celju. V Celju je začela ljubljanska tvrdka z gradnjo novega poslopja, kojega stroški so predvideni na 2,750.000 din. Osrednji urad za zavarovanje delavcev (OUZD) bo zgradil enonadstropno vogalno stavbo, na katero bodo pozidali po dogovoru z mestno občino po desetih letih še drugo nadstropje. Novo poslopje bo iz železobetona in eno najmodernejših, kar jih je bilo od omenjenega urada zgrajenih v raznih krajih Slovenije. Poslopje bo imelo sedem oddelkov za razne bolezni. Med temi bo tudi oddelk za zdravljenje jetike, rentgenološki oddelk, oddelk za bolezni oči, ušes, nosa, grla in zob. Urejeno bo tudi kopalnice. V kletnih prostorih starega poslopja bo zgrajeno zaklonišče za 50 do 100 ljudi.

Požari

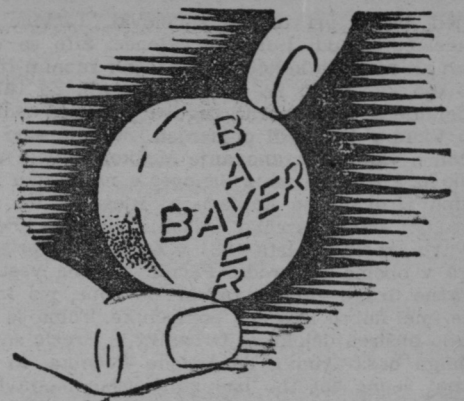
Zaradi kratkega stika, ko se je pretrgal električni vod radi teže snega, je nastal ogenj v gospodarskem poslopiju gostilničarja Rozmana v Stražišču pri Kranju. Ogenj je uničil znaten del pred sedmimi leti postavljene stavbe in vse seno. Gasilci so rešili več strojev. Tretjina gospodarskega poslopja, ki je bila zavarovana s požarnim zidom, je ostala nepoškodovana. Zavarovalnina znaša 50.000 din, seno pa je bilo posebej zavarovano za 10.000 din, smatrajo pa, da je povzročena škoda mnogo večja.

Pred dnevi je začela greti v Krajni v Prekmurju pri posestniku Bagari Francu oslica slame, ki je bila vredna okrog 2000 din. Ogenj je nastal radi nerodnosti domačega sina.

Nevarna vlomilca pobegnila iz mariborske kaznilnice. Od dela v Meljskem dvoru v Mariboru sta pobegnila 35 letni Vinko Kocjan iz Cigelnice in 31 letni Ignac Kranjc iz Gor. Korene pri Sv. Barbari v Slov. goricah. Kocjan je bil obsojen letošnjo pomlad na dve, Kranjc pa na tri in pol leta težke ječe. Oba begunca sta nevarna tatova in vlomilca. — Kocjana so prijeli barbarski orožniki pri njegovi materi, kamor se je bil zatekel po begu, in so ga oddali v mariborsko kaznilnico. Kranjc je odšel po Kocjanovi izpovedi v smeri proti Koreni in ga še iščejo.

Vlom na Fali. Pri slabem vremenu je bilo zvečer vlomljeno od neznanca v spalnico trgovca in gostilničarja Grahorja na Fali. Vlomilec je odne-

Ali si upate pridobiti »Slovenskemu gospodarju« vsaj enega novega naročnika?

Usakdo ve
da je

ASPIRIN

sredstvo proti hripi in prehladu. Pri kupovanju treba paziti, da je vsak zavitek in vsaka posamezna tableta obeležena z »Bayer«-jevim križem. Nikoli ne pozabite, da Aspirina brez »Bayer«-jevega križa ni!

Oglas rep. pod š. br. 7257 od 23. marta 1940.

sel 6000 din vredno zlato uro z verižico in ženino ročno torbico z manjšim zneskom. Vlomilec in tat je naslonil lestvo k oknu, iz katerega je izbil šipo in je bosonog prebrskal omare.

Za 8000 din bencina je bilo ukradenega šoferju Radetu Kokoškaku v Ptujju. Storilec policija še nima.

Fantovski pretep. Prejšnji teden zvečer se je v Murski Soboti spoprijela skupina osmih fantov, štirje so bili iz Sobote, štirje pa iz Rakičana. Na spopad so bili dobro pripravljene, ker so bili vsi oboroženi s koli in noži. Končni rezultat njihovega krvavega obračuna je bil ta, da so dva junaka morali spraviti v bolnišnico, a tudi ostali so dobili vidne spomine, ki bodo precej časa kazili njihovo lepoto. Medsebojni obračun so imeli večinoma starejši mladoletniki.

Tatvina žita. Mlinar in posestnik Lukač Jožef iz Bakovcev v Prekmurju je že dalj časa opažal, da mu nekdo stalno odnaša iz skladišča rž, pšenico ter otrobe. Od spomladi do oktobra mu je tako zmanjkalo okrog 1500 kg žita in otrobov. Dne 16. oktobra pa je bila gospodarju sreča naklonjena ter je pri tem nečednem delu zalotil svojega hlapca in še nekega drugega mladoletnika. Sicer je že gospodar prej opažal, da njegov hlapec stalno nekaj nosi k sosedu, ki je tudi osum-

še občutnejša je uporaba bencina. Lovsko letalo porabi za 1 km leta 1 kg bencina, bombnik 2 kg na 1 km. Za zračni napad 100 bombnikov, ki prelete 500 km, je tedaj že treba 100 ton bencina. — Dragoceno za letalstvo je izvežbano osebje. — Za 4000 letal stanejo pogonski material, bombe, strojnice, topovi in izvežbanost pilotov blizu 7½ milijarde dinarjev na mesec. — Letala se lahko stalno obnavljajo in dobavljajo nova, ni pa tako lahko nadoknaditi izgube izvežbanih pilotov.

Dober odgovor. Slovitemu raziskovalcu Afrike Wissmannu je neka ženska v družbi pokazala baje dragoceno ogrlico iz slonovine. Učenjak naj bi določil njeno vrednost. Oglel si jo je natančno, potem je

z vami in v vsem se boste ravnali po mojih ukazih. Zdaj veš vse in pojdi na delo!»

S tem je bil razgovor končan. Nard je odšel, da bi pripravil potrebno.

Po Nardovem odhodu se je Roger obrnil k Aniti in ji smehljalje dejal:

»Deklica moja, nekaj sem ti prinesel!«

Pri tem ji je dal krvavordečo svilenko ruto. Anita jo je vsa srečna prevzela in si jo dala okrog vratu. Roger je stopil k njej in jo poljubil. Anita ga je objela in mu vrnila poljub.

Roger jo je nato pogledal in mirno rekel:

»Anita, upam, da se z ozirom na ono dekle lahko zanesem nate.«

Anita ga je ostro pogledala in vprašala:

»Kake namene imaš z njo? Ali se hočeš zaljubiti vanjo? Potem ti gorje!«

»Neumnost!« je odvrnil Asplet. »Za nekaj časa mora izginiti, to je vse. Stavim tisoč proti nemu, da bo tudi Erik Folkman nastopil, ko se bo ples začel. Tudi on bo moral izginiti — a on za vedno...«

Asplet je zapustil kolibo. Anita je gledala za njim. Njene oči so žarele od želje, da bi se čimprej maščevala nad Erikom.

13.

Marija je bila na potu proti Oblačni gori. Priganjala je mezga, na katerem je jezdila, k hitri hoji ter se je od časa do časa ozrla nazaj, da bi videla, če ji v redu sledijo mezgi, ki so nosili prtljago. Pri pripravah ji je bil pomagal stari Garnett, ki je bil svojčas znan kot velik sovražnik žensk. Najprej si je bil na vse načine prizadeval, da bi jo pregovoril. Ko je Marija poizvedovala pri njem, kje bi mogla kupiti mezge za pot na Oblačno goro, jo je z nekim strahom rotill, naj ne sill v gotovo smrt. Zgovorno ji je slikal nevarnosti, ki jo čakajo na potu. Marija mu je smehljalje in z nekim netrazumljivim zaupanjem odgovarjala. Nazadnje mu je prepričevalno rekla: »Ne skrbite zame! Saj bo Bog moj vodnik in zaščitnik! Trdno zaupam vanj!« Ta odgovor je Garnetta razorožil. Dasi je bil dvomljivec, ga je Marijin odgovor tako prevzel, da ni našel besed za odgovor. Nehote je začel misliti na to, da bo morda res Bog sam vzvel v varstvo ubogo deklico, ki se bori za pravično stvar proti brezvestnemu zločincu.

Odvedel je Marijo k nekemu živinorejcu, pri katerem je mogla kupiti vse, kar je potrebovala. Sam je bil navzoč pri kupčiji, ker je poznal živinorejce in živinske prekupčevalce ter je sumil, da bo morala Marija dvakrat preplačati mezge, če jih bo sama kupovala.

Do večera je Marija nakupila vse, kar je bilo po-

ljen, da je pri tatvini sodeloval. Tatvine se je udeleževal tudi Lukačev vajenec. Zito so v večjih ali manjših količinah prodajali raznim ljudem. Svojo krivdo so že deloma priznali. Za tatinsko dejanje se bodo morali zagovarjati pred sodiščem.

Vlom v Podšredi pojasnjen. Zadnjič smo poročali o vlovu, v stanovanje Moškon Marije v Vojškem. Orožnikoma iz Senovega, naredniku g. Josipu Hrovatič in kaplaru g. Bjegovič Iso, se je še isti dan posrečilo izslediti vlomilca Pečnika Pavla, rojenega leta 1921 v Zagrebu in pristojnega v občino Podšreda. Pečnik ima na vesti tudi razne druge vlomne tatvine in rope, pri katerih je imel dobro izurjene pomočnike. Tolpa je imela zelo obširen delokrog. Orožniki iz Brežic so se že dolgo časa trudili, da izsledijo Pečnika, ki se je znal vedno spretno izmuzniti vsem nastavljenim pastem. Pečnik je nekatere vlobe hladnokrvno in odkrito priznal. Priznal je, da je vlomil v Sirovcu pri Leopoldu Balas, viničarju, in mu ukradel nove hlače in 360 din. Petan Mariji iz Sromelj je odnesel 2 kg masti in 150 din vreden površnik; sodeloval je tudi pri vlovu v trgovino Franca Suša v Sromljah, kjer so vlomilci odnesli za šest tisoč dinarjev blaga. Orožnikom se je posrečilo najti precej ukradenega blaga in okrog 1500 din gotovine. Vlomilca kakor tudi njegovega tovariša so aretirali v poslopju gostilne Ivana Bogovič v Brežicah, ukradeno blago pa so našli v Bogovičevi zidnici v Sromljah. Ljudstvo si je globoko oddahnilo, ko je zvedelo o aretaciji. Vsa čast orožništvu, ki je bilo noč in dan na delu in v najslabšem vremenu zasledovalo in izsledilo vlomilce.

Huda telesna poškodba. V Rečici pri Laškem je prosila žena rudarja Martina Brečka 31 letnega posestnikovega sina Konrada Kozovince iz Rečice, da bi šel po njenega moža. Ko sta se vrnila oba do Brečka, je ta napadel v jezi z nožem Kozovince. Dvakrat ga je zabodel v hrbet in ga je še pobil s topim predmetom do nezavesti. Kozovince so odpeljali s hudimi poškodbami v bolnišnico, Brečka pa so orožniki zaprli.

Zalosten obračun. 20 letni Ivan Jurglič iz Gornjih Jesenic pri št. Rupertu na Dolenjskem je bil zaposlen v Benkovi tovarni mesnih izdelkov v M. Soboti kot mesarski pomočnik. Pri kosilu 26. oktobra se je sporekel s svojim tovarišem Blažem Bertetičem, doma iz Drobčevca v križevskem okraju na Hrvaškem. Med preprirom sta razbila krožnik in 200 din vredno ogledalo. Bertetiču je bila služba z istim dnem odpovedana in pri izplačilu mu je blagajničarka za ogledalo odtegnila 100 din. Poklican je bil v pisarno tudi Jurglič, da se poravnata in da plača ostalo polovico škode. V pisarni sta se mirno poravnala in odšla, na dvorišču sta se pa ustavila in ponovno začela prepir. Jurglič je Bertetiča najprej pahnjal od sebe, ta se je pa pognal proti njemu in ga zabodel z mesarskim nožem naravnost v srce. Smrtno ranjeni Jurglič je še napravil 35 korakov, nakar se je zgrudil ter med prevozom v bolnišnico umrl. Bertetič je po dejanju pobežnil, vendar so ga orožniki že prijeli. Izpovedal je, da je imel z Jurgličem sovraštvo zaradi nekega dekleta.

Skrbite, da ne bo hiše v vaši vasi, katera ne bi imela »Slovenskega gospodarja«!

trebno za pot na Oblačno goro. Noč je še prebila v gostilni.

Za Garnetta je to bila po dolgih letih prva noč, ko ni mogel spati. Tuhtal je in tuhtal, delal načrte drugega za drugim. Z nobenim ni bil zadovoljen, ker se je vsak končal z ugotovitvijo, da je pot za Marijo smrtno nevarna. Nazadnje je sklenil, da bo sam spremljal pogumno deklico, četudi bo medtem gostilna šla na nič. Toda naslednjega jutra se je vse prevrnilo: Marija je odločno odklonila njegovo spremstvo. Točno ob štirih je odrinila s tremi mežji. Gostilničar jo je prosil, naj vsaj puško vzame s seboj. Marija jo je odklonila, češ da ima samokres, ki ji bo zadostoval. Garnett je molče zrl za njo, dokler ni izginila za ovinkom...

Marija si je delala manj skrbi kakor Garnett in Erik. Garnettova slika je že izginila izpred njenih oči. Pač pa jo je Erikova trdovratno spremljala. Marija je nejevoljno ugotovila, da se njene misli nenehoma vračajo k Eriku. Kot gostilniškega pretepača in ženskarja si ga je predstavljala in si z zagrenjenostjo dopovedovala, da je najbrž spet v kaki ženski družbi. Od časa do časa pa se je v njenem srcu vzbudil dvom in se je med obsodbo vsiljevalo vprašanje, ali je Erik res tak, kakor so ji ga naslikali. Priznati si je morala, da je o njem največ pripovedoval Roger, ki je Erikov nasprotnik, in je gotovo pretiraval. Od drugih je le kaj malega slišala. A kdo ve, če posredno tudi to ni izviralo od Aspleta? Bodi

»Slov. gospodar« opozarjal kmalu po prevratu na olje iz tobaka

(Prebivalci na Ptujskem polju so nekaj let po prevratu že pridobivali okusno olje iz tobačnega semena)

Poročilo »Slovenca« o pridobivanju olja iz tobaka

»Slovenec« z dne 30. oktobra je objavil na 9. strani naslednji člančič pod zaglavjem »Olje iz tobaka«:

»Bolgarija in naša država, zemlji tobaka, poskušata pridobiti z novim načinom pridobivanja olje iz tobaka. Vsi so vedeli, da vsebuje tobačno seme olje, nikomur pa še doslej ni padlo v glavo, da bi začel stiskati iz tobačnega semena olje. Ko so radi nastalega položaja začeli v Bolgariji premišljevali, kako bi se dala še najti kakšna nova možnost za pridobivanje rastlinskega olja, so se ustavili pri tobaku. Zdobili so na drobno tobačno seme in ga stiskali. Prvi začetki so bili kaj preprosti. Dobili so 30% olja. Toblačno olje uporabljajo v industrijske svrhe, primerno pa je tudi za izdelovanje margarine. V Bolgariji upajo na žetev, ki bi znašala 200 kg tobačnega semena na hektar. Če posade s tobakom 400.000 ha zemlje, bi pridelali na leto 8.000.000 kg tobačnega semena. Ako pridelajo iz tega samo 30% tobačnega olja, bi ga bilo vendar 2.400.000 litrov. Bolgarsko poljedelsko ministrstvo, kmečka gospodarska društva, zadruga in poljedelski strokovnjaki se živo zanimajo za novo tobačno olje. — Bolgarski poskusi so vzbudili zanimanje tudi pri nas v Jugoslaviji. Sedaj tudi pri nas proučujejo razne možnosti, kako bi dobili iz tobačnega semena čim več in čim boljše tobačno olje.«

Prebivalci Ptujkega polja daleč pred Bolgariji in južnimi Srbi

Kakor znano, je bilo nekaj let po prevratu dovoljeno prebivalstvu Ptujkega polja, da je začelo po svojih razsežnih in rodovitnih njivah saditi tobak, ki je prav dobro uspeval. Kakor z lukom ali čebulo že od nekdaj so si bili naši Polanci prav kmalu na jasnem, kaj in kako je treba ravnati s sejanim ali presajenim tobakom, da bo dobro uspel in bo šel v denar. Neverjetno naglo so razumeli naši ljudje naglo proizvodnjo tobaka, ki bi bil donosna nekaterim delom štajerske lep denar, da ni finančno ministrstvo po nekaj letih sajenja tobaka pri nas iz neznanih vzrokov prepovedalo in je ta prepoved še danes v veljavi. Polanska tobačna polja je od prepovedi zavzel zopet blaženi luk in tega bogznaj koliko starega znanca pusti oblast Polancem, da ga sejejo, gojijo in prodajajo okrog po svetu.

Polanci pa so s tobakom pridobivali tudi obilno tobačnega semena, ki je po velikosti podobno makovemu, je brez posebnega okusa in vsebuje precej olja.

Koj v začetku pridelovanja tobaka na Ptujskem polju se je oglasil v uredništvu »Slov. gospodarja« v Mariboru letos v visoko starosti nad 80 let v Ptujju umrli upokojeni podpolkovnik g. Davorin Žunkovič. Prinesel je steklenico brezbarvnega in brezokusnega olja, o katerem nas je zagotovil, da ga je iztisnil iz tobačnega semena, ki je bilo pridelano na njivah v okolici Ptujja. Olje smo nekateri člani uredništva z rajnim ravateljem Tiskarne sv. Cirila g. dr. Antonom Jerovšekom poskusili na solati in nam je izborna tehnika. Bili smo mnenja, da je podobno makovemu olju in da bi se izplačalo, ako bi naši Polanci ne metali odvišnega tobačnega semena na ogenj, ampak bi ga uporabljali za pridelovanje jedilnega olja.

G. podpolkovnik Žunkovič je napisal za »Slovenskega gospodarja« kratko navodilo, kako se da na povsem enostaven način iztisniti iz tobačnega semena jedilno olje, ki prav nič ne zaostaja za bučnim ali oljčnim.

Kakor hitro so pridelovalci tobaka čitali Žunkovičevo razpravo, jo je marsikateri uresničil. »Slov. gospodar« je prejel nešteto priznanj in zahval, ker je opozoril Polance, da ni na tobačni rastlini žlahtno samo listje, ampak tudi drobno seme.

S prepovedjo sajenja tobaka je padlo v vo-do tudi pridelovanje tobačnega olja.

»Slov. gospodar« je prvi opozoril Slovenijo na tobačno olje

Tokratno naše opozorilo na preteklost naj bi bila ugotovitev, da bolgarski poskusi s tobakovim semenom niso nič novega. Pridelovanje okusnega jedilnega olja iz tobačnega semena je razširil po Ptujskem polju z objavo v »Slov. gospodarju« g. Žunkovič. Odkod pa je zajel g. podpolkovnik zamisel produkcije tobačnega olja, pa uredništvu »Slov. gospodarja« ni sporočil, ker ga v taisti z drugimi važnejšimi dogodki preplavljeni dobi tozadevno ni nikdo izpraševal.

Vsekakor pa si lahko »Slov. gospodar« lasti zaslugo, da je prvi v Sloveniji opozoril deželno, kako se da uporabiti na videz tolikanj neznatno tobačno seme za pridelovanje okusnega namiznega olja.

kakor koli, Marija je vse bolj čutila, da Erikova slika prav tako vpliva nanjo, kakor je vplivala v začetku poznanstva. Njene misli so se ustavile pri dogodku, ko jo je bil Erik svaril in jo rotal, naj skrivnosti ne razodene Aspletu. Poznejši dogodki so pokazali, da je bilo njegovo svarilo utemeljeno.

In zdaj? Kako zgovorno ji je opisal nevarnosti, ki baje prežijo nanjo. Brezdvomno: pot na Oblačno goro ni lahka. Toda Marija je že tudi druge gore preplezala, tako torej nima vzroka, da bi se bala opisanih nevarnosti. Zaklicala je mežgom in jih vzpodbujala k hitrejši hoji.

Pokrajina se je spreminila. Na obeh straneh steze se je razprostiralo peščeno morje: začela se je puščava. Marija je že čutila v očeh bolečine in se je potila od vročine, dasi je bila šele na začetku pota. Tolažila se je s tem, da bo med skalami Oblačne gore bolj prijetno, ker bo zavarovana pred žgocimi sončnimi žarki. Sklenila je, da bo vkljub vsem težavam in naporom poiskala gorskega puščavnika.

Njene misli so se zdaj oklenile skrivnostnega samotarja. On gotovo pozna njeno zgodovino. In več ve o njeni družini kakor kdor koli. Dve sto dolarjev ji je poslal, kar ji je omogočilo to pot. Mož se gotovo zanima za usodo njene družine. Morda je celo v kaki zvezi z njo. Vse bolj se je poglabljala v te in podobne misli.

Marija je bila tako zamišljena, da je šele tedaj opazila jezdeca, ki se je nenadoma prikazal iz gozda, ko

dejal prisotnim, ki so z napetostjo čakali njegove besede: »Čudno je to! Vedno sem mislil, da Afriko in njene skrivnosti temeljito poznam. A kakor vidim, sem se motil. Pravkar sem namreč ugotovil, da so tam tudi sloni, ki imajo umetne zobe!«

Čudna dežela. V no-tranji Mongoliji leži dežela Tajutov. Ruski raziskovalci, ki so pred kratkim prišli iz teh krajev, poročajo, da ne zavzema ženska nikjer drugje na svetu tako nizkega družbenega položaja kakor tam. Prezir ženskega spola gre med Tajuti tako daleč, da se ženske ne smejo učiti niti govorice nož. temveč morajo uporabljati popolnoma drug, dosti skromnejši jezik. Če žensko zasačijo pri poskusu, da bi se nauči-

P o s v e t u

Molitve za mir. Na praznik Kristusa Kralja, 27. oktobra, je papež Pij XII. izdal okrožnico, v kateri opisuje svoja prizadevanja za mir pred izbruhom in po izbruhu vojne. Toda papežev posredovalni mirovni glas je žal zadržal zvenket orožja. Zato se sv. oče obrača za pomoč k Bogu. Da bodo njegove prošnje bolj učinkovite, naj se jim v popolnem soglasju pridružijo prošnje vernikov. To se je že zgodilo na povabilo papeževo meseca maja. Sv. oče iznova vabi vernike, naj z njegovimi molitvami vred priredijo javne molitve, in sicer zadnjo nedeljo v novembru, 24. novembra. Molitveni dan bodi spremljan z deli pokore in duhovnega poboljšanja. To zahtevajo sedanje stiske in bodoče nevarnosti, hkrati pa tudi božja pravičnost in božje usmiljenje, katerega moramo zadostiti. Ker pa ni nič primernejšega, kar bi moglo ublažiti božje veličanstvo, kakor presveta Evharistija, bodo duhovniki to nedeljo s sv. očetom darovali sv. mašo za njegov vzvišeni mirovni namen. Namen pa je ta: »Naj bi po neizmerni vrednosti svete Evharistije, ki se bo na ta dan darovala Večnemu Očetu, vsak trenutek in na vseh krajih zemlje, bil izprošen večni mir za vse tiste, ki so umrli zaradi sedanje vojne: naj bi bili deležni božje tolažbe in milosti vsi pregnanci, begunci, oni, ki so razkropljeni in ki so v ujetništvu, in sploh vsi tisti, ki trpe in jokajo zaradi stiske, ki jo povzroča sedanja vojna; naj bi se slednjič potem, ko je vpostavljen pravičen red in ko se bodo duhovi zopet pomirili pod vplivom krščanske ljubezni, resničen mir združil in pobratil vse narode človeške družine in jim vrnil mirno življenje in blagostanje.«

Katoliška mladina Španije razvija prav živahno delavnost. Poleti je bil škofijski kongres katoliške mladine v Madridu. To je bil prvi kongres, odkar je bil Madrid osvobojen iz marksistično-komunističnih rok. Tudi pod komunistično strahovlado ni mladina povsem mirovala. Na kongresu je bilo priobčeno poročilo o tem, kako je katoliška mladina kljub boljšešviškemu nasilstvu obiskovala zapore in

Narod ima siguren občutek za vse ono, kar je zdravilno. Ni le slučajno, da se ravno pri nas popije toliko bele kave. Naše gospodinje jo vedó mojstrsko pripraviti. Naravno, s »Kolinsko« to vedno dobro uspe.

koncentracijska taborišča ter jetnikom pomagala v duhovnem in gmotnem oziru. Kongres je bil hkrati navdušena manifestacija za katoliško misijo Španije. Štiri stoletja je bila Španija prvoborniteljica katoliške vere, katero je ponesla v nove dele sveta. V 19. stoletju je pod vplivom framasonstva to misijo izgubila. Vstajajoča katoliška Španija pa se je zopet začela zavedati svojega zgodovinskega katoliškega poslanstva. — V začetku septembra je španska katoliška mladinska organizacija priredila veliko romanje k narodnemu Marijinemu svetišču v Saragossi. Iz vseh delov države, tudi iz najbolj oddaljenih, je prispelo na tisoče in tisoče mladeničev. Prišli so tudi zastopniki katoliške mladinske organizacije iz sosedne Portugalske. Manifestacija je bila navdušena pritrđitev katoliške mladine ideji borbenega in dejavnega katolicizma.

Kitajsko drevo »Tung« in bambus bi uspevala tudi pri nas

Izredno dragoceno je kitajsko drevo »Tung«, iz katerega se dobiva najdragocenejše industrijsko olje, ki se uporablja pri izdelavi najfinejših lakov, lioneejev in električnih izolatorjev.

Amerika je uvozila tega olja letno v višini 15.000.000 dolarjev. Čemu bi toliko denarja dajali tujini, so si mislili Američani. V par letih so zasadili okrog 20.000 ha zemljišča v državnih drevesnicah z drevesom »Tung«. Dre-

la moškega jezika, zapade smrti. Seveda se primeri, da mora moški ženski kaj povedati. Ker pa moškega, ki se je spozabil, takoj izženejo, se morajo posluževati drugih sredstev: z znaki izrazi željo drugemu moškemu in ženska, ki so ji ti znaki prav za prav namenjeni, jih mora ujeti z očesnimi koti in se jim seveda takoj pokoriti. Da bi kakšna ženska poskusila obrniti se do kakšnega moža, je tam nepojmljivo, ker niso za ta primer določili niti posebne kazni.

Največja jajca. Splošno menimo, da polaga med živalmi največja jajca noj. Toda že ob začetku tega stoletja so ugotovili, da so v japonskih vodah našli jajca nekega morskega volka, ki imajo 22 cm premera, medtem ko je

sta njegov konj in njen mezeg že skoraj trčila z glavami.

V prvem presenečenju je z vso silo napela vajeti in pridržala mezga. Nato je ostro pogledala jezdeca. Njen pogled sta vračali dve divji očesi. Spodnji del jezdečevega obraza je bil zavezan z rdečo ruto. Jezdec se je porogljivo smejal.

Marija je takoj spoznala pomen krinke in je naglo prišla za samokres, ki je visel ob sedlu. Ni vedela, kaj naj stori? Najraje bi brez besede jezdila dalje, a uvidela je, da bi bilo zanjo nevarno, če bi imela skrivnostnega jezdeca za seboj. Tako se je odločila, da bo poskušala razčistiti položaj.

Jezdec je mirno sedel na konju, ki je tolkel s kopitom po trdi skali. Marija še nikdar ni čutila takega nemira ko v teh trenutkih. Slutila je, da pojav skrivnostnega jezdeca ne pomeni dobrega. Dušila je nemir in na videz mirno vprašala:

»Kaj hočete?«

Neznanec je molčal. Marijo je molk še bolj vznemiril. Srce ji je začelo močno utripati. Ker ni hotela pokazati strahu, je zbrala moči in odločno vprašala:

»Zakaj ste si zakrili obraz? Pošten človek ne dela tega. Ste potepuh? Ali kaj hočete?«

Naglo je govorila. Medtem je stiskala ročaj samokresa. Niti za trenutek ne bi pomišljala, če bi se je neznanec hotel dotakniti.

Kratke tedenske novice

Ban dr. Natlačen je dne 4. novembra na svečan način izročil Družbi sv. Mohorja red svete Save I. stopnje.

Na jugoslovansko-italijanski meji pri Rakeku bosta zamenjena italijanski poslanik v Atenah in grški poslanik v Rimu s poslaniškim osebjem. Šele sedaj so bile prekinjene diplomatske vezi med obema državama.

Italijansko vojno poročilo pravi, da se dve podmornici nista vrnili in ju je smatrati za izgubljeni. — Angleži pravijo, da so Italijani od začetka vojne do danes izgubili 29 podmornic.

Italijanski zunanji minister grof Ciano je napredoval v čin letalskega polkovnika pilota in je poveljeval letalskemu oddelku, ki je bombardiral 2. novembra Solun.

Mussolinijeva sinova Bruno in Vittorio vodita vsak svoj letalski oddelk pri zračnih napadih na grška mesta.

Prišel je čas, da začne angleška mornarica z veliko ofenzivo proti Italiji, menijo v odločilnih krogih Londona.

V preteklem tednu so Angleži bombardirali italijansko mesto Neapelj.

V Romuniji je 18 nemških divizij, pet nadaljnjih pride v kratkem.

Bivši romunski kralj Karel se je moral po sklepu španske vlade preseliti iz Sevilje v Madrid.

Madžarska bo nakovala za 60 milijonov pengov novcev iz železa, da bo prihranila na niklju.

Turčija je vpoklicala pod orožje 20 letnikov vseh tistih, ki doslej sploh še niso služili vojake.

Francoski frank je končno veljavno ločen od zlate podlage in obstoja njegovo pokritje izključno v delu narodne skupnosti.

Obramba angleškega Gibraltarja v Španiji je bila okrepljena s številnimi ogromnimi topovi, ki branijo dohod z morja in s kopnega. V primeru napada se bo gibraltarska posadka lahko dolgo in uspešno držala.

Ruski maršal Timošenko je uvedel v sovjetsko vojsko podčastnike: kaplare, podnarednike, narednike in narednike-vodnike. To vse radi večje discipline.

Iz Amerike zatrjujejo, da bo stavil Hitler v prihodnjih dneh pogoje za končanje sedanje vojne.

Volitev ameriškega predsednika bo v torek, dne 5. novembra. Kdo bo za naslednja štiri leta izvoljen, bo znano v teku srede.

Zedinjene ameriške države so pripravljene, da zasedejo francoske kolonije, čim bi začela francoska vlada v Vichyju sodelovati z Nemčijo ter Italijo.

Kanada razpolaga s tolikšnimi količinami žita, da lahko pokrije za tri leta vse potrebe v Veliki Britaniji.

Kitajske čete, ki so doble nov podvig z dobavo opreme in orožja preko birmanske ceste, so prešle v napad in so prisilile Japonce, da so začeli nemudoma izpraznjevati južnokitajsko pokrajino Kwangsi, ki meji na Indokino. Že prej so Japonci pobeželi iz mesta Nanking, ki je bil sedež kitajske Japoncem prijazne vlade, kateri je bil na čelu umorjeni Vančivej.

Jezdec še vedno ni odgovoril. Samo smejal se je. Marijo so prevzemali vse bolj neprijetni občutki. Spomnila se je na Erikovo in Garnettovo pripovedovanje o nevarnostih. Napovedi so se že začele uresničevati.

Tujec je nenadoma prenehal s smehom. Nekaj časa je nepremično strmel v Marijo, potem pa priliznjeno rekel:

»Vi ste dosti lepši, kakor sem si vas predstavljal!«

Marija je vzdrhtela ob teh besedah. Zdaj je bila prepričana, da ima opravka z lopovom. A še vedno je dušila strah in na videz pogumno velela:

»Pojdite s pota in me pustite mimo!«

Jezdec se ni zganil. Čez čas je s spremenjenim, resnično prijaznim glasom dejal:

»Ne bojte se me! Vidim, da ste drugačni, kakor sem mislil. Le jezdite mirno dalje. Jaz sem Nard!«

»Nard?« je zbegano vprašala Marija.

Njene misli so se zapletle. Ali ni že slišala o tem imenu v zvezi z nekimi strahotnimi dogodki? Napenjala je možgane, a se ni mogla spomniti nič gotovega.

Čez čas se je Nard spet oglasil:

»Le jezdite dalje! Za primer, da se bova spet srečala, si zapomnite, kar sem prej rekel: ne bojte se me! Mene se vam ni treba bati. Z Bogom!«

Po teh besedah je naravnal konja na rob steze in je počasi jezdil mimo Marije. Potem se je še enkrat obrnil

vesnice so dajale sadike okoliškim kmetom — farmarjem. Drevesa rastejo brez vsake posebne nege in ne podležejo pogubnemu delovanju škodljivcev, kajti vsi škodljivci, bodisi živalskega bodisi rastlinskega rodu, ki pridejo v dotiko z listjem ali plodom tega drevesa, poginejo od strupa, ki ga drevo vsebuje. Tako bi se morda dali porabiti produkti tega drevesa poleg gornjih koristi še v svrhu zatiranja rastlinskih škodljivcev živalskega in rastlinskega rodu. Že v tretjem letu začne drevo roditi in donša na hektar 1800 kg »tung-olja«. To je veliko, saj daje gumijevo seme le 170 kg, kikiriki 340 kg, laneno seme 255 kg olja na hektar. Z enega hektara se doseže dohodek v višini 700 dolarjev (okrog 38.000 din), in sicer ko nasad najbolj rodi, saj n. pr. že v prvem rodnem letu — to je v tretjem letu rasti — da Tung drevo nad 250 dolarjev (okrog 13.000 dinarjev) dohodkov na 1 ha.

Druge posebna močvirska in industrijska rastlina je žlahtna trska — žlahtni bambus. Francozi in Italijani so uspeli, da so jo udomačili na svoji zemlji.

Odveč je poudarjati mnogostransko uporabnost bambusovega lesa. Na Daljnem vzhodu grade iz njega ne samo pohištvo, ampak tudi hiše; evropski industrijski kemiki so pa dognali, da se od žlahtnega bambusa dobe lahko ogromne količine celuloze, ki s svojimi kakovostnimi lastnostmi prekaša vse ostale vrste celuloze. Z enega hektara močvirnega zemljišča, zasajenega s plemenitim bambusom, se lahko po računih priznanih strokovnjakov dobi okrog 70.000 kg lesa, odnosno okrog 10.000 kg celuloze.

V Severni Italiji so zasajene ogromne močvirne površine zemlje z bambusom.

V naši državi je še vedno nad 40.000 ha močvirne zemlje, ki bi se odlično lahko preuredila in izkoristila za gojenje tako plemenitega bambusa kakor Tung drevesa. Tu prihajajo posebno v poštev močvirni predeli v Primorju in južni Srbiji. Zasebna pobuda pa tu ne bo mogla dosti narediti. Država, odnosno banovine lahko store več in je potrebno, da čimprej začno s tem delom v širšem obsegu. Ves v to delo naložen denar bi se v najkrajšem času obrestoval in bi letno donasal stalne dohodke, seveda pod pogojem, da se z delom pristopi odločno in po načrtu.

Potreba po reguliranju nekaterih močvirnih predelov pri nas se vsiljuje že iz zdravstvenih razlogov. Tu je leglo malarije, ki onesposablja za plodonosno delo cele pokrajine naše širne domovine. Z ozirom na uničujoče delovanje Tung drevesa na vse škodljivce vobče ni dvoma, da bi se s sajenjem teh dreves v toplih krajih dosegli izredni uspehi na polju pobijanja malarije, poleg velike denarne koristi, ki bi

Katoličani smo samo toliko v premoči, kolikor je v premoči naš katoliški tisk!

jo kultura te rastline prinesla državni blagajni s predelavo plodov v olje.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Nad devetdesetletni ženici umrli v št. Janžu na Dravskem polju. Turobno so zapeli zvonovi in naznanili prežalostno vest, da nas je zapustila in šla k Njemu, kateremu v čast je zadnja leta toliko žrtvovala in dala njegovo hišo, cerkev, v Sv. Marjeti okrasiti z novimi pozlačenimi svečniki, po plačilo za vse dobro svojega življenja. Zapustila nas je naša najstarejša faranka Terezija Veis iz Sv. Marjete in šla za svojim pred 18 leti umrlim možem v večnost. Dosegla je lepo in častljivo starost 94 let. Bila je vsa zadnja leta velika reva. Zapustil jo je vid. Popolnoma slepa je le redkokrat imela priliko sprejeti Jezusa, a ga je ob vsaki dani ji priliki sprejela z največjo pobožnostjo v svoje srce. Darovala je veliko za cerkev, misijone in reveže. Bog ji njena dobra dela obilo poplačaj! — Komaj je mati zemlja zakrila truplo rajne Veis, že so nas zvonovi 19. oktobra znova opozorili, da na svetu vse mine. Tokrat nas je zapustila zadnja naša nad 90 let stara babica in faranka Marija Pavejo, preužitkarica iz

Industrija lakov in lionejev bi se pri nas v znatni meri dvignila, pa tudi industrija umetnih vlaken bi dobila sigurno podlago, da se v državi razvije. Vse to bi imelo izreden vpliv tako na zaposlenje prebivalstva kakor na značaj in delavnost naše trgovine.

Sv. Janža, v svojem 95. letu. Rajna je bila skrbna gospodinja in verna katoličanka, zato upamo, da zdaj uživa pri Vsemogočem zaslužen plačilo. — Po obeh rajnih žalujočim ostalim izrekamo sožalje!

Smrt družabnega moža. Vsemogočni je poklical iz te solzne doline tja, kjer je večna pomlad, komaj 42letnega Andreja Kirbiša iz Trniča na Dravskem polju. Dokončal je to zemeljsko gorje. Ni videl na zadnji poti svojih prijateljev, ni čul joka svojih dragih domačih. Prezgodaj nas je zapustil! Težko ga bomo pogrešali. Pokojni je bil zelo družaben vaščan. Upamo, da mu bo Bog stotero poplačal vsa dobra dela in mu dal večni mir. — Prizadetim naše sožalje!

Hči umrla pri mrtvaškem odru matere. Prav žalosten dogodek smo doživeli pretekli teden pri Sv. Rupertu v Slov. goricah. Umrli je ugledna posestnica iz Selca Barbara Čuček v 70. letu starosti. Zapustila je bolnega ruperškega korenjaka, naprednega in uglednega gospodarja,

Italijanski padalci hitijo proti letalom, ki jih bodo odpeljala na bojišče

v sedlu in pomahal z roko. Toda spregovoril ni več in si tudi obraza ni odkril.

Marije tujčeve besede niso pomirile. Prepričana je bila, da to srečanje ni bilo slučajno. Najbrž jo je jezdec že dalje časa opazoval iz gozda in s tem nenadnim pojavom jo je najbrž hotel ustrašiti.

Na razbojnike ni bila mislila. To, kar ima s seboj, je tako beraško, da ne more mikati postopačev. Dozdaj še ni slišala in čitala o kakih napadih, ki bi se bili izvršili v tem kraju. Da se potikajo tu živinski tatovi, za to je vedela, a teh njeni meži ne bodo zamikali.

Nard? Nardov je mnogo. Morda je bil kak covboj, ki se mu je hotelo šale. Ozrla se je nazaj, a jezdecja že ni videla. Nato je tudi ona nadaljevala pot.

Čez nekaj časa je pritegnilo Marijino pozornost nase veliko ograjeno dvorišče, v katerem je kakih sto konj hrzalo in poskakovalo. Med krdeli konj je Marija opazila več jezdecov. Napenjala je oči, a spoznati jih ni mogla.

Jezdci, ki jih je Marija videla, so bili: Erik, njegova covboja Slim in Noel ter konjski trgovec Collado.

Erik in Collado sta se pravkar pogodila za konje.

»Tako, zdaj je vse v redu!« je dejal trgovec. »Konje boste privedli v Goldfield. Moji ljudje bodo čakali pri železniški postaji.«

»Dobro!« je odvrnil Erik. »Konje...«

Ni nadaljeval. Medtem je namreč zagledal samotno

popotnico, ki je jezdila po stezi in besede so mu zamrle na ustnicah.

Čez čas je vprašal Noela, ne da bi pri tem odmaknil oči od popotnice:

»Noel, vidiš tisto žensko, ki jezdi na mezgu?«

»Vidim. To je tista dama iz Garnettove gostilne.«

Collado, ki je bil nekoliko naglušen, ni vedel, o čem sta se razgovarjala.

»Torej je vse v redu?« je vprašal.

Erik se je šele zdaj spet obrnil k trgovcu.

»Žal mi je,« je odvrnil počasi, »zelo mi je žal, toda jaz ne morem odvesti konj v Goldfield. Vaši možje morajo priti sem ponje.«

»Nemogoče!« je živahno odgovoril trgovec. »Kako to, da ste se premislili? Saj sva se prej dogovorila! Od te strani vas še nisem poznal, čeprav se poznavam že od tistega časa, ko ste začeli s konjerejo.«

»Žal mi je,« je odgovoril Erik, »toda konj res ne morem odvesti v Goldfield.«

Trgovec je začel tarnati. Obljubil je, da bo primaknil tisoč dolarjev. Erik se za vse to ni zmenil. Spet se je obrnil k Noelu in mu rekel:

»Noel, povej Slimu, naj takoj jezdi v mesto in tam nakupi živež. Tudi na strelivo naj ne pozabi! Vse naj naloži na tovrne konje in naj hitro prijezdi za nama.«

»Vse bom uredil,« je odgovoril Noel, bodoči mož Erikove sestre.

premer nojevih jajc le 15,5 cm. Pri tem je upoštevati, da so bili ti morski volkovi v prejšnjih dobah, kakor kažejo sledovi v morskem blatu, še dosti večji nego danes, ko dosegajo »samo« 20 metrov dolžine. Njih jajca so bila tedaj tudi primerno večja. Jajca madagaskarskega noja, ki je izumrl v 17. stoletju, a so se ohranila do danes, merijo v dolžino 34 cm, v širino 22 cm. Tudi jajca novozelandskega noja, ki je izumrl ob začetku 19. stoletja, so merila v dolžino do 30 cm, v širino 20 cm. Bila so Maorcem najljubša jed.

Rusija bo pridobivala kavčuk doma. V zadnjem času so na ozemlju Sovjetske zveze preiskovali rastline, ki vsebujejo kavčuk. Učenjakom se je posrečilo odkriti novo

Kar morem danes storiti, kot praktičen človek ne bom odlagal na jutri! To pravilo mi veljaj tudi pri plačevanju naročnine za »Slovenskega gospodarja«.

priljubljenega in pravičnega lovca ter vzornega očeta osmih otrok, ki so pa vsi lepo preskrbljeni. Sin Lojze je ugleden trgovec v domači vasi. Pretresljiv je naslednji dogodek: hčerka Otilija je prišla kropit rajno mamico. Komaj je pokleknila pred mrtvaški oder, je omahnila in umrla. Srce ni preneslo prevelike žalosti. Sedaj skupaj počivata in čakata na nas, ki pridemo za njima. Sladak jima pokoj, katerega na tem svetu ni poznala ne ena, ne druga! Vsem prizadetim naše sožalje!

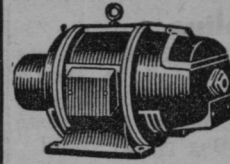
Smrt dobrega očeta. Umrl je mož, kakršnih je malo. V starosti 86 let se je poslovil od svoje družine Martin Kutnjak, posestnik v Grabrovniku. Bil je znan daleč naokrog, ker je bil 39 let cerkovnik v Razkrižju pri Ljutomeru. Po tem dolgem službovanju se je preselil na svoje posestvo v Grabrovnik in se posvetil obdelovanju in oskrbovanju svojega novega posestva. Njegovo delo je pokazalo kmalu uspeh, kajti v par letih so na novo obdelane njive rodile in v polni meri plačale trud umnemu gospodarju. Bil je vseskozi veren in narodno zaveden mož, kar pričajo mnogi katoliški časopisi, listi in knjige, ki jih je čital, ter njegove pobožne in vesele pesmi, kar jih je zložil. Napisal je tudi zgodovino razkrižke cerkve.

Rajni je bil naročnik »Slov. gospodarja«, in sicer prvi v tem kraju. Otroke je vzgojil v strogo verskem in narodnem duhu. Bolehal je že več let in je strašno trpel, toda božja poslanka smrt ga je rešila zemskega trpljenja. Imel je lepo, mirno življenje, prav takšna je bila tudi smrt. Predobrega očeta je spremilo na zadnji zemski poti zelo veliko znancev ter prijateljev. Naj počiva v miru — žalujočim pa naše sožalje!

Širiteljica krščanskih listov umrla pri Sv. Urbanu pri Ptuj. Tužno so zapeli zvonovi in naznanjali, da se je zopet ena duša preselila v večnost, in to je bila dobra krščanska mati Apolonija Herga, stara 57 let. Bila je mati že dorašlih šestero otrok, katere je vzgojila vse v krščanskem duhu. Vsak prvi petek in nedeljo, ko so imele matere in žene skupno sv. obhajilo, je bila poleg. Z vso vnemo je širila krščanske liste in jih tudi delila, ker je bila žena pismoenoše. Rajna je bila povsod priljubljena, kar je pokazal njen pogreb. Zbrala se je velika množica ljudi, kakor že dolgo ne, od blizu in daleč, da je posodila rajniki zadnjo pot. Domači g. župnik je v lepih besedah opisal njeno vzorno krščansko življenje. Čeprav so otroci deloma razkropljeni po svetu, so se ta dan vsi zbrali in s solznimi očmi gledali v prerani grob svoje ljube in drage mame. Najstarejši sin je duhovnik cistercijan v Stični na Dolenjskem. Blaga pokojnica naj uživa pri Bogu večno plačilo — možu in otrokom pa izrekamo sožalje!

Smrt skrbne gospodinje pri Sv. Andražu v Halozah. V Gospodu je zaspala skrbna gospodinja Barbara Hvalec iz Vel. Okiča. Po

DOBAVLJA-POPRAVLJA

in vse vrste električnih strojev
Domača tovarna
RUDOLF PASPA
Zagreb, Koturaška 69

smrti svojega dobrega moža Valentina je sama s svojo družino vestno obdelovala svoje obširno posestvo. V zakonu otrok ni imela, zato sta s svojim možem posestvo izročila rejenkam, že pokojni Ivani in Kristini Čuješ. Pokojna je iskala zdravja v bolnišnici, kjer je bila tudi operirana, naposled je pa podlegla zavratni jetiki. Pokopali smo jo 24. oktobra. Blagopokojni naj sveti nebeska luč — preostalim pa naše sožalje!

Smrt Marijine družbenke. Dne 25. oktobra se je nenadoma razširila vest, da se je poslovila od nas pridna in poštena Marijina družbenka, komaj 29 letna Trézika Podgorelec iz žvaba, župnija Sv. Tomaž pri Ormožu. Pogreb pokojne se je vršil v nedeljo popoldne, 27. oktobra, ob veliki udeležbi ljudstva. — Tebi, draga Trézika, želimo, da počivaš sladko in večna luč naj Ti sveti — očetu, več let bolni mamici, bratu, sestri ter rodbini pa naše sožalje!

Smrt dobre in verne gospodinje. V šmarjeti pri Celju je umrla dobra in verna gospodinja Marjeta Črepinšek, katero smo pokopali na pokopališču v Vojniku dne 31. oktobra. Pokojna je bila dolgoletna naročnica »Slov. gospodarja«, »Nedelje«, odkar izhaja, in drugih katoliških listov. Dobra krščanska žena je dočkala 77 let starosti. Pokojni naj sveti večna luč — preostalim pa naše sožalje!

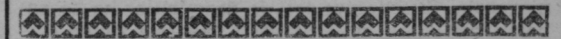
Vsi, ki potujete, ne pozabite na

novi vozní red

veljaven od 28. okt. 1940

Vozni red v lepi žepni izdaji stane samo 2 Din (po pošti je poslati naprej Din 2.50 v znamkah). Preprodajalci dobijo primeren popust. Naročila sprejema:

Tiskarna sv. Cirila, Maribor - Ptuj

Grško pristanišče Patras so Italijani te dni hudo bombardirali iz zraka

vrsto rastline, ki raste ob vodah in jo imenujejo kendir. Ta rastlina raste v glavnem v kavkaškem ozemlju. Analiza je dooznala, da bi mogla ta rastlina dajati 16 odst. kavčuka. Če se bodo poskusi posrečili, bo Rusija v bodočnosti tudi kavčuk lahko pridobivala doma in se bo osvobodila od uvoza tega predmeta iz prekomorskih dežel.

Steklo in aluminij — gradbeni material. Dva italijanska stavbenika sta za rimsko svetovno razstavo leta 1942. izdelala načrt svojevrstnega zabavišča. To bo zgradba iz stekla in aluminija. Imela bo obliko kocke. Iz notranjosti bo imel obiskovalec na vse strani razgled na okolico, a ponoči bodo posebni svetlobni učinki spremeniili zgradbo v velik, bli-

Slim je bil na drugem koncu dvorišča. Noel je naglo odjezdil k njemu in mu sporočil Erikovo naročilo. Nato se je vrnil.

Collado si je medtem na vse načine prizadeval, da bi Erika pregovoril, a ta je ostal trd. Ko se je Noel vrnil, se je obrnil k njemu s prošnjo, naj prigovarja svojemu gospodarju. Noel se je nasmehnil in mu odgovoril:

»Prej bodo vam peruti zrasle, kakor pa bi Erik, da' rekel, če je že enkrat izgovoril, ne'. Vse prizadevanje je bob ob steno.«

»A zakaj ta komedija? Vedno je šlo vse v redu in tudi zdaj nima vzroka za izjemo,« je živahno govoril trgovec.

Nato je pogledal Erika, ki je strmel proti stezi. Tudi on je pogledal v tisto smer. Ko je zagledal popotnico na mezu, je zaslutil, da mu je ta ženska pokvarila kupčijo.

Utihnil je. Računal je, koliko ga bo stala ta ženska. Škoda bo seveda moral trpeti Erik. Končno pa je vseeno, ali bodo njegovi ali Erikovi ljudje odvedli konje v Goldfield. V tem trenutku se je spomnil Narda in prebledel. Nagnil se je proti Eriku in ga zgrabil za roko.

»Gospod Folkman,« je skoraj zavpil, »od danes naprej so med nama pretrgane vse kupčijske zveze. Niti enega konja ne bom več kupil od vas. Prisegam pri...«

Erik ga je hladno pogledal in ga prekinil.

»Nikar ne prisegajte, ker tudi to ne bo zaleglo. Za danes pač velja, da konj ne bomo mi odvedli do železniške postaje, drugič pa bo spet drugače.«

Collado se ni mogel pomiriti. Misel na Narda mu ni hotela iz glave in se mu je zdela, da so konji že izgubljeni. Še enkrat je poskusil srečo. Skoraj proseče je dejal:

»Erik, ne pustite me na cedilu! Niste slišali, da se Nard potika po okolici?«

Mladenič je začudeno pogledal in prikimal ko človek, ki mu je pogodu, kar je slišal.

»Tako? Nard se potika tu?«

»Da! Vse mesto govori o tem. Z nekaj možmi se je ločil od Orlogove tolpe. Ali je k temu potrebna še razlaga?«

»Ne!« je mirno odgovoril Erik. »In kod hodi ta lopov?«

»Pravijo, da je odšel proti Oblačni gori. Toda to je samo zvijača. Po mojih konjih se mu cedijo sline. In moji ljudje?... Kaj vam naj rečem o njih? Mehikanci, južnjaki, polkrvneži so... Če bodo zagledali Narda, se bodo razpršili na vse strani, še preden bo počil strel. Morda pa so celo z njim v zvezi? Dogodki dajo to slutiti. Ali se je že našla priča, ki bi Narda razkrinkala kot živinskega tatu? Samo en človek je, ki se ne trese pred njim — vi. Erik, vi in vaši fantje si upate, postaviti se po robu temu Nardu. Ali naj še več povem?«

Dopisi

Meziška dolina

Sv. Daniel pri Prevaljah. Dne 27. oktobra sta stopila v sveti zakon Anton Kotnik in Marija Drug, p. d. Novakova. Ob priliki ženitovanja je nabral ženinov oče za srečo ženina in neveste 60 din za katoliške misijone. Bog plačaj vsem!

Pohorje

Sv. Primož na Pohorju. Dne 28. oktobra je bil v domači župni cerkvi poročen naš g. šolski upravitelj Bogomir Zorko z gđno Anico Ladinek, hčerko ugledne tukajšnje obitelji Ladinekove. Pri gostiji, katere so se udeležili ožji sorodniki in prijatelji obeh poročencev, se je nabralo 180 din za »Slovensko stražo«. Govorilo se je mnogo lepih, dobro premišljenih čestitk in voščil. Bog daj, da bi se vse te dobro hoteče besede izpolnile! Bilo srečno!

Fram. Letošnji pridelki nas niso zadovoljili. Predvsem se pa bojimo zime, ker se ne moremo oskrbeti z drvni, in to radi slabe ceste iz Kopivnika do k. obč. Planica. Pohorci imajo drv, da jim gnijejo po gozdovih in bi jih zelo radi prodali, pa je dovoz radi slabe ceste nemogoč. Okrajni cestni odbor je že pred dvema letoma obljubil napravo nove banovinske ceste, pa do danes še ni nič. Framčani lepo prosimo, da nam okrajni cestni odbor ceste od Kopivnika naprej začne graditi, da bomo vsaj drva dobili in se bomo pozimi lahko gredli, če si bomo morali pri hrani radi slabe letine pritrgovati.

Dravsko polje

Sv. Janž na Dravskem polju. Nedeljska zbirka za obmejne reveže in njih otroke kaže sledečo sliko: Fantovski odsek je nabral 42 din, Dekliški kroček pa 50 din. Skupaj 92 din. Darovalcem Bog plačaj! — Na sedmimi rajnega Kirbiš Andreja se je nabralo za obmejne Slovence 50 din. Najlepša hvala vsem darovalcem!

Cirkovce. Domovinski dan na praznik Kristusa Kralja, združen z otvoritvijo povečane prosvetne dvorane, se je vkljub slabemu vremenu nadvse lepo obnesel. Dvorana je bila dopoldne in popoldne nabito polna. Govornika g. dr. Jeraj in g. Kotnik sta nam navdušeno govorila o ljubezni do domovine, peveci so dovršeno zapeli več domoljubnih pesmi, igralci pa so na novem odru v splošno zadovoljnost igrali Finžgarjevo igro »Divji lovec«. Dan nam bo ostal v najlepšem spominu. Na splošno zahteva bomo igro »Divji lovec« v nedeljo, dne 10. novembra, po večernicah ponovili in ste za takrat predvsem sosedje lepo povabljeni!

Pljujsko polje

Ormož. (Blagoslovitev novega prosvetnega doma.) Pri nas bo v nedeljo, 10. novembra, otvoritev in blagoslovitev novega prosvetnega doma. Prireditve bo popoldanska z začetkom ob 14, ko bo cerkveno opravilo. Povabljeni so številni častni gostje. Skoraj dve leti je že minulo, ko so za prve lopate na stavbišču nasproti župne cer-

kve. Z velikim navdušenjem in optimizmom je šla vsa župnija, mladi in stari, na delo. Saj ni bilo niti dinarja, ki bi bil vnaprej zbran v ta namen. Toda volja in požrtvovalnost za skupno delo je storila svoje. Nad 110.000 din, so zbrali župljani v gotovini in nad 100.000 din znaša vrednost doma zbranega gradbenega materiala, voženj in dela. Največja zasluga, da dom stoji, gre gradbenemu odboru, ki je, sestavljen iz predstavnikov vse župnije, s svojo složnostjo, čutom za skupnost in požrtvovalnost v resnici zgradbo omogočil in dovršil. Sedaj dom stoji, dovršen, lep in prostoren, v ponos vsej župniji, ki ga je zgradila, ter v vzpodbudo mladini iz ormoške župnije in vsega okraja. Mladina, izkaži se vredno svojega doma! Vse prijatelje naše prosvete vabimo k blagoslovitvi!

Slovenske gorice

št. Rj v Slov. goricah. Dne 24. oktobra se je poslovila od nas naša priljubljena članica Anica Gornik. Štiri leta je redno prihajala v Dekliški kroček. Pri poslovnem večeru smo ji članice darovale šopek cvetlic ter se ji zahvalile z lepimi besedami. Poročila se je z Ivanom Cvilak. Mladoporočencema želimo mnogo božjega blagoslova! — Fantovski odsek in Dekliški kroček bosta priredila 1. decembra lepo akademijo, 8. decembra pa igro »Miklavž prihaja«.

Sv. Anton v Slov. goricah. Nekaj tednov je bival med nami naš rojak upokojeni kapetan g. Franjo Toš. V tem času je položil zadnji izpit na pravni fakulteti v Zagrebu. Sicer vesten v svoji težki vojaški službi v Celju, je vendar uporabil ves svoj prosti čas za študij. Ker je dovršil kot mlad dijak trgovsko akademijo, je hotel imeti še gimnazijsko maturo. Po maturi se je lotil takoj pravnega študija in ga je v oktobru dovršil. Ker se namerava naseliti v Ljubljani in še nadaljevati študij, so mu Celjani napisali laskavo pohvalo v slovo. Iskreno mu čestitamo tudi njegovi rojaki, se veselimo njegovih uspehov in smo ponosni nanj, ker nam je njegov delovanje v čast. Želimo mu vso srečo na njegovi nadaljnji življenjski poti, posebno, da bo tudi v bodoče tako odločen v katoliških vrstah.

Ljutomer. Praznik Kristusa Kralja smo obhajali nadvse slovesno. Fantje in dekleta so imeli ob 9 zborni sv. mašo, med katero so vsi pristopili k mizi Gospodovi. Popoldne pa so imeli akademijo v katoliškem domu. Na sporedu so bile simbolične vaje in predavanje o kongresu Kristusa Kralja v Ljubljani. Predavanje so poživiljale skioptične slike. Kljub slabemu vremenu je bila udeležba zelo zadovoljiva. Praznik Vseh svetnikov pa smo obhajali bolj žalostno. Vreme je slabo in blato veliko, tako da na novo preurejeno pokopališče ne pride do izraza. Grobovi so bili lepo okrašeni z belim snegom, v katerem so brlele lučke in svetile v spomin rajnih.

Dobre čase ustvarijo samo dobri ljudje. Dobri ljudi ustvari dober tisk!

Slovenska Krajina

Širom Prekmurja. Bivši urednik »Novin« in škofov kaplan g. Camplin Ivan se nahaja na trimesečnem bolezenskem dopustu. Želimo mu skorajšnjega okrevanja! — Na višji pedagoški šoli v Zagrebu je te dni diplomirala iz risarsko-tehnične skupine bivša nedeljska učiteljica gđ. Robnik Ema. Čestitamo! — Na filozofskem oddelku vseučilišča v Ljubljani je iz matematične skupine diplomiral g. Kličan Ernest, doma iz Andrejcev. — Premeščeni so bili naslednji učitelji in učiteljice: Haler Alojzija iz Nove Cerkve v Petišovce, Terak Sabina iz Predanovcev v Flkšince, Vrečko Miroslav iz Pečarovec v Nedelico. — Na progji Maribor—M. Sobota je začel 1. novembra obratovati mariborski mestni avtobus poleg dosedanje vožnje tudi zjutraj z odhodom iz Maribora ob 6.15 ter prihodom v Soboto ob 8.45 ter z odhodom iz M. Sobote ob 11.45 in prihodom v Maribor ob 13.45. Nedeljski promet ostane takšen, kot je bil doslej. S tem se je izpolnila želja Prekmurcev in prebivalstva sosednih Slovenskih gorik.

Bakovci. Pred dnevi so neznani zlikovci odnesli iz čebelnjaka posestnika Jančar Franca tri panje, jih na bližnjem travniku odprli ter pobrali iz njih vse satovje z medom, s čimer so Jančarju prizadejali okrog 700 din škode. — Isto noč so zmanjkali posestniku Lukaču trije piščanci, ki jih je dolgoprstnež naslednji dan hotel spraviti v denar, zato so mu prišli na sled. Fant je še mlajši mladoletnik in ga je k dejanju pripravil neki 18 letni tovariš. Potrebno bi bilo brezovo olje!

Beltinci. Dne 24. oktobra je bil pri nas plemenski sejem za bike, ki je prav dobro uspel. Zastopnik banske uprave g. svetnik Oblak je izjavil, da mi že prav nič ne zaostajamo za takimi sejmi v hrvatski banovini. Najlepšo žival je prignal neki posestnik iz Brezovice.

Gomilici. Pretekli teden se je pri nas zgodil dogodek, ki je dal povod mnogim govoricam. Neki turniški trgovec je namreč pri nas kupil 550 kg prosa. Ker ga isti dan še ni mogel odpeljati, so ga čez noč pustili na gumnu. Ponj je prišel naslednje jutro, toda na njegovo veliko presenečenje prosa ni bilo tam. Bilo je ukradeno. Stvar so koj vzeli v roke orožniki, ki so proso kmalu našli pri R. M. Da bi zadevo zakrili, so trgovčeve vreče spravili na šator. Kolikor je preiskava doslej dognala, sta pri tatvini bila udeležena dva fanta, en moški in neka ženska.

Turnišče. Naša hranilnica in posojilnica se je 25. oktobra preselila iz dosedanjih prostorov v nove, v farno-prosvetnem domu. — Nedavno je bil odlikovan z redom Jugoslovanske krone IV. stopnje naš gospod dekan Ivan Jerič. G. dekan si je pridobil mnogo zaslug pri ureditvi cerkveno-državnih odnosov v Prekmurju, zato si je visoko odlikovanje, h kateremu mu iskreno čestitamo, vsekakor zaslužil. — Naši mlatinčarji se še ne spominjajo, da bi jim pri mlajvi sneg pokrnil mlatinjski stroj. Še sedaj je na polju mnogo ajde in prosa, ki čaka lepega vremena, da se posuši in potem zmlati. — Praznik Vseh svetnikov smo letos prav lepo proslavili. G. dekan je naredil zelo primerno gesto s tem, da je pobožnosti na pokopališču opravil že takoj po četrti uri, kajti sedaj ni bilo treba poslušati čudnih glasov iz bližnje go-

»Ne, Collado!« je odvrnil Erik. »Vse mi je jasno.«
»Slišal sem, da imate z Nardom neki obračun in si želite, da bi se srečala.«

»Da!« je kratko odvrnil Erik.
»Boste torej šli s konji v Goldfield?«
»Ne! Ne mučite se s prigovarjanjem; že prej sem rekel ne in pri tem ostanem.«

»Grozno!« je zmajal z glavo trgovec.
Čez čas se je spet obrnil k Eriku in mu rekel:
»Gospod Folkman, za Nardov naslednji zločin boste vi odgovorni. Ali se zavedate tega?«
»Da, v polni meri!«

Erik je še vedno strmel na stezo proti severu, dasi je popotnica že izginila v daljavi za oblakom prahu.
Trgovec je še vedno tarnal.

»Ne morem priti do konca z vami. Toda eno rečem: če Nard ukrade konje pred prihodom v Goldfield, mi boste poplačali škodo. Pristanete na to?«

»Pristanem. Do zadnjega dolarja vam bom poravnal škodo, toda samo v primeru, če Nard ukrade konje. Ste zadovoljni s tem?«

»Zadovoljen,« je prikimal trgovec.
Nato se je obrnil k Noelu.

»Ali si slišal, Noel?«
Pri tem je hotel fantu potisniti v roko nekaj bankovcev. Noel jih ni sprejel. S kazalcem se je dotaknil klobuka in je odvrnil:

»Da, slišal sem in bom priča.«

»Potem je vse v redu!« je zagodel Collado in si je morda že stotič obrisal pot s čela z velikim pisanim robcem. »Zdaj bom miren, ker vem, da vi Narda preganjate. Ali je tako, Erik?«

»Morda?« je kratko odgovoril Erik in je močno stisnil trgovčevo desnico. »Srečno pot, Collado! In jeseni na svidenje!«

»Na svidenje, na svidenje, Erik! Dobro opravite!« Erik se je obrnil k Noelu.

»Pojdiva! Škoda vsakega trenutka. Do Slimovega povratka bova nekoliko preiskala okolico. Upam, da bo prinesel dovolj streliva.«

»Gotovo,« je odvrnil Noel. »Saj ve, da nas čaka trda borba.«

Fant je pri tem z dopadanjem gledal novo puško, ki je visela ob Erikovem sedlu.

Collado je odjezdil. Ko je bil že precej daleč, se je ozrl nazaj in zamrmral polglasno:

»Žal bi mi ga bilo, res žal...«

Na Erika je mislil in na posledice, ki bi mogle zanj nastati v borbi z Nardovo tolpo.

»Kam bova zavila?« je vprašal Noel in je gledal za odhajajočim Colladom, ki je radi debelosti nerodno sedel na konju.

skajoč se dragulj. Prilitičje bo pa veliko, nad akvarij (z vodo napolnjen prostor za ribe) postavljeno stekleno plešiče. Od spodaj bo žarela mnogobarbna luč, ki bo čarobno osvetljevala tudi vodna bitja v akvariju.

Sueške delnice ne prinašajo več dobička. Med drugimi vojnimi žrtvami je tudi društvo Sueškega prekopa. Delnice tega društva so v mirnih časih donšale velike dobičke, ker so mnogo zaslužili s pobiranjem pristojbin od prevoza ladij, ki so plule skozi Sueški prekop. Ker je sedaj zelo slab promet, oziroma skoraj popolnoma ustavljen, tudi dobička ni več. Pa ne samo to. Društvo je celo moralo odpustiti večje število delavcev in uradnikov.

(Dalje sledi)

stilne, ki bi pobožnost motili. Druga leta pa so se nekateri fantje po prvih večernicah spravili v gostilno ter so se do večera navlekli in potem kaj neprimerno motili pobožnost praznika.

Martjanci. Letos bomo prošenje sv. Martina praznovali v nedeljo, 10. novembra, ne pa na god svetnika samega, kot je to bilo običajno druga leta.

Haloze

Sv. Andraž v Halozah. V nedeljo, 27. oktobra, nas je presenetil zgodnji sneg, ki je padal vso noč v velikih kosmičih. V noči na torek pa je začelo ponovno snežiti in je snežilo do srede, ne da bi kaj prenehalo. Po hribih je segal sneg odrasle mu človeku do kolena. Napravil je veliko škodo na sadnem in drugem drevju. Če je človek v tem snežnem metežu stal zunaj, ga je kar groza popadla, ko je slišal, kako pokaže in se lomijo veje pod težo snega, ki se je kopičil na še ne odpadlo listje. Ljudje pravijo: če se lomijo veje v jeseni pod težo snega, da se tako lomijo naslednje leto pod težo sadja. Kaj se bo pa lomilo pod težo sadja, če pa ne bo od snega nič ostalo! Imamo še veliko dela. Ponemokod je še trgati koruzo, ki radi letošnje pozne in močvarne letine ni mogla pravočasno zazoriti, sejati je še polovico ozimne, reja za svinje je še vsa zunaj, stelje ni nič, drva pa še rastejo v gozdu. Radi ranega snega bo prihodnje leto, oziroma pomladi primanjkovalo krme za živino, ki jo moramo sedaj pokladati živini, ko imamo še veliko paše. — Vino, kolikor ga imamo, prodajamo po 9.50—10 din in še dražje. Škoda, da ga nimamo več za prodajo! — Pri naših trgovcih ne dobimo več petroleja kot samo eno četrtno litra, tudi jedilnega olja in še nekaterih potrebščin ni dobiti, zato morajo ljudje koderit ponje v Ptuj. — Kakšne časopise bomo naročali in čitali prihodnje leto? Na noben način ne takšnih, ki so sovražni naši veri in našemu narodu. Naročili bomo že sedaj »Slov. gospodarja«, »Nedeljo«, »Kmečko ženo« itd. Novi naročniki »Slov. gospodarja« in »Nedelje« dobijo do novega leta list zastoj, če sedaj plačajo, oziroma poravnajo naročnino za 1941, poleg tega so pa še pri »Gospodarju« zavarovani za 1000 din v primeru požarne nesreče, pri »Nedelji« pa za 1000 din v primeru smrtni nesreče. Pohitite z naročili! Čimprej boste list naročili, tem več boste imeli koristi, ker boste dobivali novi naročniki list skoraj dva meseca zastoj. Naše geslo pa naj bo: v vsako hišo katoliški časopis! Vsa pojasnila glede naročanja časopisov dobite pri zastopniku časopisja ali pa pri g. kaplanu.

Sv. Barbara v Halozah. Bliža se čas, ko je treba misliti, kakšen časopis bomo imeli naročen za prihodnje leto. Mi se z našim »Slov. gospodarjem« prav posebno zadovoljujemo, ker je letos tako urejevan, da je vsak naročnik zadovoljen. Da pa ne bo treba kupovati raznih večernih mrakov, je potrebno, da ima vsaka pošena barbarska hiša in družina naročen samo naš list in vsak sedanj naročnik našega lista mora pridobiti enega novega naročnika. To ni nemogoče in noben izgovor ne velja in ne drži. Če imajo ljudje denar za razne druge izdatke in tombole, za pošten časopis pa ne, bi bilo žalostno. Torej v vsako našo hišo »Slov. gospodarja« in dosedanj naročniki ste vabljeni k sodelovanju pri pridobivanju novih. Samo enega naročnika pridobiti je vsakemu mogoče, le potruditi se je treba malo. Ako nimate položnic, veste vsi, pri kom se je treba oglašiti zanje, ki jih ima dovolj za vse! — Zadnja naša pritožba v »Slov. gospodarju« je le imela uspeh. Dobili smo semensko pšenico, ki so jo delili na občini. Občina pri tem ni nič kriva, če je prišla pšenica prepozno. Morda pa bo Bog dal lepo vreme, da bo mogoče sejati. — Delo v potoku Bela je za letos končano, ker je v to določen kredit izčrpan. Nadejamo se, da bo drugo leto kredit pri banski upravi v Ljubljani povišan na milijon dinarjev, da bodo imeli naši ubožni sloji zaslužek doma in da ne bodo silili v tujino. — Prerani, nepričakovani in nezaželjeni sneg je naredil ogromno škodo v naših sadovnjakih. Pred par leti je sneg tudi naredil mnogo škode in letos zopet, da ni mogoče nadomestiti škode z nobeno podporo. Lanska huda in dolgotrajna zima je povzročila ogromno škodo in še to, kar je ostalo od zimske škode, je sedaj uničeno od snega, ki je ponoči napravil svoje. Mnogo dreves je tudi popolnoma izruvanih. V gozdovih ni nič boljše. Kdaj in kje bomo dobili nadomestilo za uničeno sadno drevje, ako so tudi naši slovenski drevničarji imeli isto nesrečo pozimi in sedaj? Več tisoč komadov sadnih dreves bi potrebovala samo naša fara in ne vemo, kdo jih še kaj ima. Ponudbe drevničarjev naj se pošljejo tukajšnji »Sadjarski podružnici« z navedbo cene. Upamo, da nam bodo tudi naše oblasti šle v svoji uvidevnosti na roko in nam v ta

Povej mi, kaj bereš, in jaz ti povem, kaj in kdo si!

namen tudi pomagale, zlasti se zanimamo za sodelovanje »Prizada«, katerega kot delegat zastopa na okrajnem načelstvu v Ptuj g. Janez Zobeč, ki je vodil tudi pri nas prvi sadjarski tečaj.

Celjska okolica

Rove-Jankova. Po velikem prizadevanju g. Gorška in g. Ofentovška se bo začela graditi naša toliko zaželjena cesta. Slabo vreme je sicer delo preprečilo, vendar pa je verjetno, da se bodo vremenske prilike zboljšale. Prepričani smo, da bo naš režijski cestni odbor sprejemal le trezne, siromašne in oženjene delavce, ki jim bo zaslužek koristil za najpotrebnejše stvari, ki so za življenje potrebne. Da se ne bodo pri nas taki primeri dogajali, kakor so se pri gradnji naših sosednih cest, namreč, da so delavci, ki že naprej zapijejo ves zaslužek in so nedostojnega vedenja! Sramota je za one, ki imajo odgovornost za to. Javna dela so za to, da morejo revni delavci tudi priti do služka. Ni s tem rečeno, da se pijače ne smejo uživati. Toda zmernost je povsod na mestu!

Laški kraj

Laški kraj. Tako slabe in mokrotne letine, kakor je letos, tudi najstarejši ljudje ne pomnijo. To velja posebno za kraje s težko in llovnatno zemljo. Slabo je obrodilo ozimno žito. Radi pozne zoritve tudi ni bilo mogoče pravočasno sejati ajde in je še tista prav slaba. Krompir je obrodil v peščenih zemlji, v težki zemlji je popolnoma odpove-

Kmečka trgovina

Stanje na tržiščih z žitom

Pšenica. V Ameriki se na tržiščih z žitom ni zgodilo nič važnega, cena se je pa nekoliko popravila radi tega, ker je začela država (Združene države Severne Amerike) žito odkupovati. Pridelek v Ameriki je znašal 792 milijonov bušlov (bušel je ameriški mernik, ki drži 35—36 litrov), od katerih bodo lahko prodali izven Amerike okrog 100 milijonov bušlov. — V Evropi se je po računih mednarodnega kmetijskega zavoda v Rimu pridelalo za 75 milijonov metrskih stotov manj pšenice kot lani, kar znaša 16% primanjkljaj. — Kar se tiče stanja na domačem tržišču, se pojavljajo stalno kot kupci slovenski in bački mlinci, ki jo pa zelo težko dobe. Trgovci kakor pridelovalci so, kolikor imajo pšenice za prodajo, to prijavili Prizadu, zato ta pšenica ne more priti na trg. Težko je reči, kako se bo ta potreba dala pokriti, saj so že nekateri bački mlinci prenehali z delom, ker niso mogli dobiti potrebnega blaga, dovozi pridelovalcev so pa zelo majhni.

Koruzna. Zedinjene države Severne Amerike cenijo letošnji pridelek koruze na 55 milijonov bušlov in je pridelek za 10% manjši od lanskega. V naši državi se je spravljane koruze zelo zakasnilo, vendar je že povsod pod streho. Pridelek je zelo dober in znaša okrog 14—15 metrskih stotov na oral, s koruzo zasajena površina pa je znašala nad štiri milijone oralov. Trgovina z novo koruzo se v večji meri še ni začela. Dovozi na tržišče so še majhni, pa tudi kupcev ni dosti; prihajajo pa v glavnem iz Slovenije. V ostalih predelih države so za svoje potrebe koruze povsod dovolj pridelali. Za enkrat se vrše kupčije z umetno sušeno koruzo, katera je v zadnjem tednu padla v ceni za 3—4 din pri 100 kg. Umetno sušena koruzna pariteta Indija je po 265 din, banatska 262 din, stara koruzna, ki je s trga skoraj popolnoma že izginila in se tudi ne išče, je pa po 340 din 100 kg. Nesušene koruze ni na trgu, ker bi radi velikega odstotka vlage ne prenesla dolgega transporta. Radi tega so se nehale tudi vse špekulacije pri trgovini s koruzo, nanašajoče se na poznejše dobave.

Ostalo. Stanje pri moki je več ali manj stalno. Krušna moka se stalno išče, ponudba je pa manjša, ker niso mlinci v zadostni meri preskrbljeni s pšenico. Bela moka se je v preteklem tednu zelo iskala od strani domače industrije testenin. Kup-

Ali imate toliko poguma, da boste nagovorili soseda, da si bo naročil »Slovenskega gospodarja«?

dal. Sploh so vsi pridelki v težki zemlji letos slabši kot v peščenih. Dovolj pa je živinske krme. Seno in živina imata letos primerno ceno. Seno se prodaja po 80—90 din metercent. Voli so po 8—9 din žive teže. Tudi les je poskočil v ceni. Izmed potrebščin, katere kupuje kmet, je posebno draga obutev in pa koruza, katere bo letos radi slabe letine naš okraj precej potreboval, in to ne samo industrijski kraji, ampak tudi kmetje. Brezposelnost je letos popolnoma izginila. Ljudje povsod dobijo delo. Veliko je zaposlenih tudi pri železnici. V zastopu pa je lesna industrija v Gračnici pri Rimskih Toplicah in v Jurklostru. V Gračnici izdeluje tovarna iz bukovega in lipovega lesa podpetnike, kateri so se do letošnjega junija pošiljali v razne angleške kolonije, predvsem v Egipt in druge vzhodne kraje. Z vstopom Italije v vojno pa je izvoz tega blaga prenehal. Dela se samo za tuzemstvo. Isto je s tovarno upognjenega pohištva v Jurklostru. Radi tega je polovica delavcev na dopustu.

Sv. Marjeta pri Rimskih Toplicah. Že precej časa se ni nikdo oglašil iz našega okoliša. Ali je vzrok temu slabo vreme ali kaj drugega? V letošnji jeseni je radi preobilice dežja Savinja trikrat prestopila bregove. Več posestnikom je odnesla pokošeno otavo in naredila še drugo škodo. Toda kljub slabemu vremenu se radi letine ne moremo pritožiti, ako izvzamemo sadje, katerega ni bilo sploh nič. Toda bodimo zadovoljni s tem, kar imamo! Drugje še tega nimajo. — V nedeljo, 27. oktobra, smo praznovali Kristusa Kralja. Fantovski odsek in Dekliški krožek sta s pestrim sporedom priredila proslavo v ljudski šoli. Na sporedu so bile tri deklamacije, dva govora, tri pesmi in simbolična vaja gojenk »Pojte hribi in doline«. Bilo je prav lepo.

čija za ničlo je bila zaključena po 650 din 100 kg z davkom v kupčevih vrečah. Pozneje se je moka za to ceno iskala, pa ni bilo ponudbe. — Otrobe kupuje Prizad. Ponudba ni velika, ker so zaloge pri mlinih majhne. Radi bi pa kupovali otrobe tudi zasebniki, predvsem zadruga za svoje člane, pa so težave radi vreč. Prizad odpošilja otrobe v tujino v papirnatih vrečah in prav isto bi lahko delale zadruga. — Promet z ječmenom je majhen, ponudba pa slaba. Nekaj vagonov ozimnega ječmena se je prodalo za domačo porabo po 342 do 345 dinarjev 100 kg. — Veliko povpraševanje od strani vojnih dobaviteljev je po ovsu, ponudba je pa majhna. Sremski in slavonski oves je po 317 do 318 din 100 kg. — Fižol je začel kupovati Prizad po 430—440 din 100 kg vagonске pošiljke.

Katere predmete dobavlja Osrednja kmetijska zadruga v Mariboru svojim članicam

Osrednja kmetijska zadruga v Mariboru je obvestila svoje članice zadruga o dobavi, oziroma nakupu sledečih predmetov:

Živezne potrebščine. Zadruga lahko dobe večjo količino testenin, kot makaronov, špagetov, polžkov in rezancev. Cene so nižje od tovarniških, ker so testenine izdelane iz banaške moke nularice, nabavljene še po starih cenah. Testenine se razpošiljajo zadrugam v zabojih po 13—50 kg. — V skladiščih ima Osrednja kmetijska zadruga večjo zalogo enotne bele moke Og in Ogg ter otrobov, ki se razpošilja v vrečah po sledečih cenah: bela moka 0 8 din, enotna moka 4 din, koruzni otrobi 2 din kg. Sladkor bo prispel vsak čas, cena bo pa za 1.80—2 din višja od starih. — Bučno olje iz domačih oljarn se bo dobilo že prihodnji teden, belo namizno olje, ki se dobiva v vagonskih količinah iz hrvatske banovine, se pa lahko takoj dobavi.

Ostale potrebščine. Pogajanja za dobavo Thomasove žindre niso uspela in je ne bo mogoče dobiti. Radi tega si naj zadruga pravočasno nabavi potrebne količine superfosfata, kostne moke in fosfatne žindre. Tudi kalijeva sol, apneni dušik in apneni prah za apnanje si lahko zadruga nabavi. Gnojila bo Osrednja zadruga dobavljala v vsaki količini, apno pa samo v desetonskih vagonih, zato naj zadruga zberejo pri kmetih naročila in jih pravočasno dostavijo. V zalogi je tudi dovolj živinske soli in klajnega apna po najnižji ceni. Zadruga članice, ki so potom Osrednje kmetijske zadruga prodajale sadje, bodo dobile nekaj mixdrina in Schell biljbrana zimskega za zimsko škropljenje sadnega drevja, in to po

znižani ceni. — Radi morebitnih težkoč, ki bi znale spomladati nastopiti, si bo Osrednja kmetijska zadruga zagotovila že sedaj večjo količino modre galice, ki se bo v prihodnjih mesecih že lahko dobavljala. Cena bo gotovo nekoliko višja od lanske. — Zadruga lahko dobe petrolej, ki stane do 1500 kg 7.65 din kg, nad 1500 kg pa 7.40 din kg, prevzeto v Mariboru. — Dobe se tudi ostala tehnična olja in masti, kot kolomaz, strojno olje. — Enotno milo se bo za članice skupno naročilo. Cena znaša 14.50 din kg. — V komisjsko prodajo je Osrednja kmetijska zadruga vzela nekaj posnemalnikov tipa Ekonom in Liboda, izdelanih v škodovih tovarnah. Cena je za učinek 50—100 litrov 1580—2530 din, dovoli se pa k tem cenam 15% popust.

Nakup blaga. Nakup sadja se je v preteklih dneh zaključil, ker se večjih količin ni dalo več dobiti, dočim je povpraševanje po sadju živahno. Osrednja kmetijska zadruga je letos izvozila 30 vagonov sadja, na domačem trgu je pa prodala štiri vagone sadja. Drugo leto se misli nakup sadja organizirati v večjem delokrogu in se bo v to svrhu ustanovil poseben sadjarski odsek. — Krompir še vedno nima stalne cene. Domači trg v Sloveniji je že nasičen, na jug pa gre samo sorta »Oneida« in »pozni rožnik«, dočim se »kresnik« ne da vnovčiti. — Cena fižola je visoka in za enkrat ni nič s kupčijo. Prizad bo izvažal samo drobnih belih srbski fižol, ki je cenejši in tudi boljši od našega. — Na splošno se pa Osrednja kmetijska zadruga zanima za nakup vseh kmetijskih pridelkov. Zadruga naj samo sporoče vrsto, količino in kakovost blaga ter prodajno ceno. Sporočilo je priložiti vzorec. Treba je pa posvečati več pozornosti kakovosti in vrsti pridelka. Boljše blago vedno več velja kot slabo. Opozarjajo se pa članice Osrednje kmetijske zadruge, da morajo po pravih poslovati samo preko Osrednje kmetijske zadruge v Mariboru, ne pa na lastno pest. Članicam, ki bodo tozadevno kršila pravila, se bodo ustavile vse dobave.

Cene goveji živini za izvoz zvišane

Ravnateljstvo za zunanjo trgovino je povišalo cene za vse vrste in kakovosti goveje živine, ki se izvažajo v Nemčijo in Italijo, in to za 50 par pri kilogramu. Zvišane cene veljajo od 27. oktobra dalje. Ker so že pred dobrim mesecem Nemci sami izenačili cene goveje živine s cenami, ki jih plačajo Italijani, veljajo torej za obe državi z zgoraj določenim poviškom sledeče cene: voli prima 10.75 din, I. 10 din, II. 8.50 din, III. 7.25 din; krave prima 9 din, I. 8.50 din, II. 6.50 din; telce prima 10.50 din, I. 9.50 din, II. 7.75 din, III. 6.25 din; biki prima 9.50 din, I. 8.50 din, II. 7.75 din, III. 6.25 din kg žive teče, ugotovljene na Dunaju, oziroma na Reki. Razlika med Italijo in Nemčijo je pri cenah v tem, da to, kar Nemci ocenijo s »prima«, ocenijo in plačajo Italijani kot I., tako da je živina III. pri Italijanih plačana že po ceni, ki je zgoraj naznačena kot II. in veljajo torej cene III. le za Nemčijo. Seveda je treba računati, da znašajo stroški in izguba na teži približno 50 par pri kg. Če je živina v kakem kraju na domačem trgu še cenejša, kot so gornje cene (upoštevajoč stroške), se naj kmetje potom krajevne zadruge obrnejo na Osrednjo kmetijsko zadrugo v Mariboru, da jim oskrbi izvozno dovoljenje. S tem se bo domače tržišče uravnalo in izenačilo s cenami po ostalih delih Slovenije. To velja posebno za štajersko, kjer so cene goveje živine glasom tržnih poročil nižje kot na bivšem Kranjskem, kjer ponekod celo presega — če upoštevamo stroške — cene, ki jih plača za živino tujina.

Cene goveje živine po sejmih

Voli. Maribor debeli 8—9 din, poldebili 6.75 do 8 din, plemenski 7.50—9.50 din; Brežice 8—9 din, Črnomelj in Ljubljana I. 8—8.50 din, II. 7 do 7.50 din, III. 6—6.50 din; Zagreb I. 9—10 din, II. 7.50—8.75 din, bosanski 7—8 din kg žive teže.

Biki. Maribor 7.50—8 din, Zagreb 7.50—8.50 din kg žive teže.

Krave. Maribor debele 6.50—7.50 din, plemenske 7—8 din, klobasarice 5—6 din, molzne 6.50 do 8 din, breje 6—7.50 din; Brežice 6—7.50 din; Ljubljana I. 7.50—8 din, II. 6—7 din, III. 5—6 din; Črnomelj I. 7.25—7.75 din, II. 6—6.50 din, III. 5 din; Zagreb debele 7—8.25 din, klobasarice 6—6.70 din kg žive teže.

Telice. Brežice 8—8.50 din, Ljubljana I. 8.50 do 9 din, II. 8—8.50 din, III. 7—7.50 din; Črnomelj I. 7.50—7.75 din, II. 6.50—7.25 din; Zagreb debele za mesarje 8.50—10 din kg žive teže, plemenske pa 2000—4000 din komad.

Teleta. Maribor 9—11 din, Ljubljana I. 8—9 din, II. 8 din; Črnomelj I. 11—12 din, II. 9—10 din; Zagreb 13—15 din kg žive teže.

Cene plemenskih bikov na plemenskem sejmu v Beltincih

Dne 27. oktobra je bil v Beltincih plemenski sejem za biko simodolske pasme. Na sejmu je bilo prignanih 60 plemenskih bikov. Kakovost je bila prav dobra. Od 60 bikov je bilo prodanih 39 glav; 13 glav ocenjenih ter 8 glav neocenjenih je ostalo neprodanih. Vseh 39 glav plemenskih bikov je bilo prodanih za skupno vsoto 167.000 din. Cena plemenskimi bikom je bila od 9 do 12.60 din za kg žive teže. Povprečna cena je bila 11 din za kg ali 4300 din za glavo. Najboljši bik je bil prodan za 6300 din. — Plemenske biko je nakupila banska uprava in okrajni kmetijski odbori za naslednje okraje: Ljubljana mesto in okolica, Ljutomer, M. Sobota in Lendava. Kupci kot prodajalci so bili zelo zadovoljni s ceno, kakovostjo živine in organizacijo plemenskega sejma.

Svinje

Plemenske. Maribor 5—6 tednov 95—140 din, 7—9 tednov 150—200 din, 3—4 mesece 220—390 din, 5—7 mesecev 400—580 din, 8—10 mesecev 590—860 din, 1 leto stare 870—1100 din komad; 1 kg žive teže 11—13 din, 1 kg mrtve teže pa 16.50 do 18.50 din. — V Ptujju so bili mladi prasci stari 6—12 tednov po 100—210 din komad; v Brežicah pa odstavljeni prašički 160—200 din par.

Pršutarji (proleki). Ptuj 11—12 din, Brežice 10—13 din, Ljubljana 14—15 din, Črnomelj 12 do 13 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). Ptuj 12.50—13.50 din, Ljubljana sremški špeharji 17—18 din, Zagreb sremški 16.50—18 din, Črnomelj 10—10.50 din kg žive teže.

Vino

Navadno mešano vino je pri vinogradnikih v mariborski okolici po 10 din liter, finejše sortirano pa po 14 din liter. — V ljutomerskih gorah je kupil neki gostilničar iz Maribora beli burgundec po 14 din liter ter sod mešanice tudi po 14 din liter, plačano in prevzeto pri vinogradniku.

Tržne cene v Mariboru

Zelenjava. Krompir 1.60 din, čebula 2—3 din, česen 6—12 din, kisló zelje 5 din, kislá repa 3 din, hren 7—9 din, paradižniki 4—8 din kg. — Zelje 0.50—3 din, kumarce 0.50—2.50 din, karfijola 1.50 do 10 din, ohrovit 0.50—2 din, zelena 0.50—3 din, buče 0.50—4 din, glavnata solata in endivija 0.50 do 1.50 din, por 0.25—1 din, redkev 0.25—0.50 din komad. — 2—5 rep 1 din, 4—8 zelenih paprik 1 din, 2—6 kolerab 1 din, kupček motovilca, radiča, špinaca, vrtnega korenja, pese, fižola in graha v stročju 1 din, liter luščenega graha 10 do 12.50 din, šopek petršilja in majarona 0.50 do 1 din.

Sadje. Jabolka 5—12 din, hruške 10—16 din, slive 12—14 din, breskve 10—14 din, grozdje 12 do 18 din, celi orehi 14—16 din, luščeni (jedra) 42 do 44 din, kostanj 4—5 din kg. — Liter surovega kostanja 2—4 din, pečenega kostanja 6—8 din, šipka 3 din. Limona 1—1.25 din komad.

Žito. Pšenica 2.75 din, ječmen 2.50 din, koruza 3 din, oves 1.75 din, proso 3.25—3.50 din, ajda 2 din, proseno pšeno 5—6 din, fižol 4—5 din liter.

Mlečni izdelki. Smetana 12.50—15 din, mleko 2.50—3 din liter. — Surovo maslo 34—40 din, čajno 50 din, domač sir 12 din kg. — Jajce 1.50 do 2 din, konzervirano jajce 1.25 din.

Krma. Seno 100 din, slama 70 din 100 kg. **Perutnina.** Kokoš 25—38 din, par piščancev 30 do 70 din, gos 45—60 din, puran 45—80 din, raca 20—25 din, domači zajec 10—40 din.

Meso. Govedina 12—18 din, svinjina 18—22 din, ovčje meso 14—16 din, zajec 22 din, sveža slanina 23—24 din, svinjska mast 26 din, pljuča 10 din, jetra 14—16 din, reberca 18 din, glava 10 din, ribe belice 9—10 din, morske ribe 14—23 din kg. — Ledvice in noge 2—3 din komad.

Moka. Bela pšenična 8—9 din, krušna 4.75 do 5 din, koruzna 4.50 din, ajdova 7.50 din kg.

Sejmi

11. novembra živinski in kramarski: Puconci (namesto 10.), Laško, Marenberg, Oplotnica, Sv. Peter pod Sv. gorami, Šmartno ob Paki (Martinovci); goveji, konjski in kramarski: Ormož; svinjski: Središče — 12. novembra tržni dan: Dolnja Lendava; svinjski: Ormož; živinski: Maribor, Ljutomer — 13. novembra svinjski: Ptuj, Celje, Trbovlje — 14. novembra tržni dan: Turnišče — 15. novembra svinjski: Maribor; živinski in kramarski: Gornja Radgona, Poljčane, Vransko; tržni dan za živila in prašiče: Trbovlje — 16. novembra svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje; živinski in kramarski: Bogojina.

Drobne gospodarske vesti

Najvišje cene za moko. V smislu predpisa uredbe o odredbah v svrhu preskrbe prebivalstva in vojske s kruhom so bile za področje posameznih banovin določene sledeče najvišje cene moki. **Bela moka:** dravska 723 din, drinska 720 din, dunavska 723 din, moravska 720 din, vrbaska 775 din, zetska 775 din, Beograd 730 din, Zagreb 740 do 750 din 100 kg. **Krušna moka:** dravska 358 din, drinska 360 din, dunavska 358 din, moravska 360 din, vrbaska 403 din, zetska 403 din, Beograd 353 din, Zagreb 365—370 din 100 kg. **Otrobi:** dravska, drinska, dunavska, moravska 180 din, vrbaska in zetska banovina 190 din, Beograd 200 din, Zagreb 180—210 din 100 kg. — V Sloveniji se razumejo cene franko vojvodinska železniška postaja, v drinski banovini franko mlin brez skupnega davka in isto v moravski in zetski banovini.

Cenena koruzna moka za revne kraje. Za prehrano revnih krajev je določena večja količina koruzne moke. Koruza je nabavljena v svrhu oskrbe revnih krajev in se bo dajala v mletje onim mlinom, ki imajo priprave za odvzem koruznih klic, da se bo moka lahko hranila v skladiščih. Koruzne klice se pa bodo porabile v tovarnah olja za izdelavo olja. Ta moka bo nekaj cenejša kot ostala.

Letošnji pridelek sladkorja. Na podlagi računov strokovnjakov bo letošnji pridelek sladkorne pese znašal v celoti okrog 100.000 vagonov, iz katere se bo dobilo okrog 15.000 vagonov sladkorja. Kakovost letošnje sladkorne pese je dobra.

Nov način mletja. Na merodajnih mestih se po poročilih iz Beograda proučuje vprašanje izpremembe sedanjega načina mletja. Predloženo je, da se uvede enotno mletje, in sicer 80%. S tem bi se znatno izboljšala kakovost krušne moke in bi odpadle številne zlorabe. Le nekaj mlinov pod posebnim nadzorstvom oblasti bi dobilo pravico, mleti belo moko.

Razgovori z našimi naročniki

Minimalna mezda za gozdne in druge delavce. H. F. P. C. Od 1. oktobra 1940 naprej mora znati minimalna mezda nekvalificiranih delavcev, starih nad 18 let, zaposlenih v gozdno-žagarski stroki ali pri predelovanju lesa z izjemo izdelovanja upognjenega pohištva in množinskih predmetov a) v industrijskih podjetjih neglede na kraj, v trgovinskih in obrtnih podjetjih v krajih z več nego 5000 prebivalci, 4.75 din, v trgovinskih in obrtnih podjetjih v krajih z manj nego 5000 prebivalci 4.50 din. Ker niste dovolj točno označili, s kakim delom ste zaposleni, Vas opozarjamo, da znaša minimalna mezda za nekatera dela lahko več ali manj, in sicer v podjetjih pod a) lahko 5.50 din ali le 4 din, v podjetjih pod b) 5 din ali le 3.75 din. Za nekvalificirane delavce, stare pod 18 let, je minimalna mezda manjša, in sicer namesto gornjih 5.50 din le 4.25 din, namesto 5 din in 4.75 din le 3.75 din, namesto 4.50 din le 3.50 din, namesto gornjih 4 din in 3.75 din le

3 din. — Uredba sicer ne določa, da mora biti vsak delavec plačan na uro. Dogovori se lahko tudi akordna mezda, glede te pa je določeno, da ne sme biti manjša nego bi bila minimalna mezda, ako bi bil delavec plačan na uro. — Zakon ne določa, da bi morali imeti daljšo zaposlitev kot osem ur dnevno. Daljšo zaposlitev bi morali dogovoriti z delodajalcem. — Eventualne pritožbe lahko naslovite na Delavsko zbornico v Ljubljani. Razliko med dogovorjeno in minimalno mezdo boste morali iztožiti, ako je delodajalec ne bi hotel zlepega plačati. — Delodajalec Vam lahko brez navedbe razloga službo odpove neglede na to, ali ste organizirani ali ne. Odpovedni rok znaša 14 dni. Izjema velja le za delavske zaupnike.

Odslovitve od dela brez odpovedi. M. J. K. 51. B. Delodajalec bi Vas smel od dela odsloviti brez odpovedi le, ako ji pretekel čas, za katerega je bilo službeno razmerje dogovorjeno, ali ako je podan kak tehten (v obrtnem zakonu naveden) razlog.

Sicer pa delodajalec službo lahko odpove brez razloga, a le proti najmanj 14 dnevni odpovedi. Zato niste upravičeni zahtevati, da Vas delodajalec ponovno sprejme v službo, čeprav drugi nadaljujejo z delom, pač pa lahko zahtevate plačilo 14 dnevne, odnosno pravilno 12 dnevne (ker eventualno nedeljsko delo ne bi bilo redno) mezde. Ker niste dovolj točno navedli dela, katerega ste opravljali, Vam ne moremo z gotovostjo navesti, koliko bi morala od 1. oktobra 1940 naprej znašati Vaša mezda. 3.50 din na uro je vsekakor premalo, ker znaša minimalna mezda za najenostavnejše delo, odnosno stroke skupine c 3.75 din, za stroke skupine b (v katero najbrž spada podjetje, pri katerem ste bili zaposleni) 4.50 din. — Pritožbe na Delavsko zbornico so svobodne in kolka proste. Ako bi se delodajalec branil izpolniti svojo obveznost (po naših gornjih izvajanjih), bi trebalo nastopiti sodno pot.

Plačilo vojnice. I. Z. V. Glede plačevanja vojnice ni izšla nikakoli nova naredba, pač pa velja še vedno stara določba, da jo je treba plačati za vse leto vnaprej. Radi tega je davčna uprava upravičena izterjati od Vašega sina vojnico za leto 1940., čeprav je bil sin med letom potrjen k vojakom.

Oprostitev plačila davkov do leta 1939. malih posestnikov. K. F. Davčnega zaostanka do konca leta 1939. Vam ne bi trebalo plačati le, ako ste na podlagi § 1. uredbe z dne 22. decembra 1939 oproščeni zemljarine (ako katastralni čisti donos Vašega posestva ne znaša več nego tisoč dinarjev letno). Rentnino in vojnico morate na vsak način plačati. — V kolikor Vaša prošnja za priznanje invalidnine še ni rešena, prosite invalidsko sodišče, naj rešitev pospeši, ker ste v hudi stiski.

Avijatičar bi rad k mornarici. T. H. Z. Sv. B. Poskusite s prošnjo na poveljstvo pristojnega vojaškega okrožja; ker se boste odpovedali pravici do skrajšanega roka, Vam bodo morda ugodili. Prošnjo je treba kolkovati z desetdinarskim kolkom ter priložiti 20 dinarski kolek za rešitev. — Prosil boste lahko za sprejem v mnoge podčastniške šole, ker se pri večini ne zahteva višja nego le ljudskošolska izobrazba. Čakati pa boste morali na zadevne razpise, za katere lahko izveste na orožniških postajah, večjih občinah in pri okrajnem načelstvu. — V kakem svojstvu bi radi k trgovski mornarici? Brez te navedbe Vam ne moremo odgovoriti. S prošnjo za sprejem bi se morali obrniti na posamezne parobrodarske družbe, kjer boste lahko dobili točnejša pojasnila o pogojih.

Plačilo bolniških stroškov za polnoletno hčerko. J. P. Prvenstveno bi morala stroške oskrbe v bolnišnici plačati hčerka sama. Ako pa ona plačila ne zmore, ste po občem državljanškem zakonu Vi dolžni jih poravnati. Ker plačujete 333 din letnega davka, Vas najbrž banska uprava ne bo oprostila plačila. Lahko pa poskusite s prošnjo, kateri bi morali razen potrdila o višini predpisanih davkov priložiti potrdilo pristojne občine, da plačila ne zmorete.

Podpora staršem v svetovni vojni padlih sinov. S. F. Ne razumemo, katero podporo imate v mislih. Nam je znana le določba uredbe o vojnih invalidih, po kateri imajo roditelji padlih vojnikov pravico do letne invalidnine vsak po 1056 din od 1. aprila 1939 naprej. Ta invalidnina jim pritiče neglede na to, ali imajo še kaj živih sinov ali ne in ali je padli sin zapustil rodbino. Ako so izgubili roditelji več nego enega sina, jim pripada za vsakega nadaljnega 20% zvišanje invalidnine. Ako so roditelji siromašni (ako ne plačajo več nego 200 din letno neposrednih davkov), jim pritiče tudi mesečna draginjska doklada, ki znaša v Vašem kraju 30 din. — Opozorjamo Vas, da je bilo treba prošnjo za navedeno podporo vložiti najkasneje do 1. januarja 1940. Ako ste ta rok zamudili, nam javite, da Vam bomo poskusili pomagati.

Ukinitev skrbstva ali vsaj zamenjava skrbnika (varuha). R. E. iz St. P. Ukinitve varuštva (prav skrbstva) nad Vami bi zamogli doseči le, ako so odpadli (ali se vsaj znatno ublažili) razlogi, zaradi katerih ste bili postavljeni pod skrbstvo. Dokazati morate to z izvedenci in izvestitelji. — Eventualna zamenjava skrbnika Vam ne bi nič koristila, ker skrbstveni sodnik očitno ne smatra za potrebno obnoviti razmejitveno postopanje. Izgleda, da tudi Vi sami niste prepričani o ugodnejšem izidu ponovnega razmejitvenja, odnosno meritve, ker ste pripravljene priznati njen izid.

naj bo kakršen koli. Iz slednjega razloga bi bilo bolj priporočljivo, da opustite nadaljnje vrtnanje zadeve, ker si s tem prihranite razburjenja in stroške, neglede na to, da ni utemeljenega razloga predvidevati, da bo državni nadgeometer drugače meril nego civilni geometer.

Naznanila

Pobrežje pri Mariboru. Fantovski odsek vprižori v nedeljo, 10. novembra, ob šestih zvečer v Slomšekovem domu veseloigro »Repoštev«. Kdor želi zabave, naj pride!

Slov. Bistrica. V Slomšekovem domu se bo uprizorila v soboto, 9. novembra, ob 20 in v nedeljo nato ob 15.30 velezanimiva sodobna drama »Naši otroci«. Igrajo večinoma stari igralci. Pridite in pogledjte!

Dr. Ipavc Benjamin (ženske bolezni in porodi), Maribor, Prešernova ulica 33. Sanatorij zopet ordinira. 1582

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

Iščemo nadviničarja z dobrimi spričevali. Oglasiti se je pri upravi graščine Dornava pri Ptuj. 1578

Majar, štiri delovne moči, dolgoletna spričevala, se sprejme. Plača, deputat po dogovoru. Nastop 1. februarja 1941. Zg. Sv. Kungota 8. 1570

Viničarja, zanesljivega, s petimi delovnimi močmi, išče graščina Fala. 1565

Minarskega vajenca sprejme Gole Franc, Gor. Voličina, Sv. Lenart v Slov. goricah. 1566

Žepni koledar za 1941

KOLENDAR »SLOV. GOSPODARJA« JE IZŠEL!

Vsa leta sem je priznано najboljši žepni koledar, vezan v celo platno, z bogato vsebino!

Koledar stane za naročnike »Slov. gospodarja« 10 din, za nenaročnike pa 20 din. S tem smo dali tudi našim naročnikom posebno ugodno priliko za nakup žepnega koledarja, ki vas bo spremljal vse leto in vam bo služil tudi kot beležnica in denarnica.

Naročite si koledar čimprej, ker imamo le določeno število tiskanih in vsakemu je bilo lani žal, ki ga ni pravočasno naročil in ga zato ni dobil.

Naročila sprejema

TISKARNA SV. CIRILA, MARIBOR-PTUJ

Služkinjo, pošteno, z znanjem nekoliko kuhe, ljubiteljico otrok, išče tričlanska rodbina v Ljubljani. Ponudbe ali predstave na Vider, Maribor, Slovenska 10. 1583

Iščem službo gospodinje. Snažna, pridna. Pod: »Poštena 1589«.

Izučiti se želi mehaničarske ali ključavničarske obrti (z vsaj oskrbo) Kristan Anton, Lemberg, pošta Podplat. 1591

POSESTVA

Zaradi ugodnega nakupa posestva prodam majhno posestvo z novo hišo, letnim donosom 5400 din, z mlinom na vodni pogon za domačo porabo, za 34.000 din gotovine. Franc Kagar, Zg. Radvanje pri Mariboru, Delavska ulica. 1590

Ugodno prodam novo zgrajeno hišo z velikim vrtom, po nizki cen. Vprašati v pekarni Began, Zg. Radvanje, Pohorska cesta. 1585

Kupci in prodajalci posestev, pozor! Hitro in najugodnejše kupite ali prodate posestvo potom domače posredovalnice »Triglav«, Maribor, Aleksandrova 12, telefon 25-34. Vse strokovne nasvete dobite v pisarni brezplačno. 1586

RAZNO:

Prodam brejo marijadvorko s štiriletno mlečno kontrolo, ki je dobila pri premovanju 77 točk. 14. novembra bo stara sedem let. Zupnik, Velenje. 1592

»Pri starinarju«, Zidanšek, Maribor, Koroška 6, kupite najceneje ostanke iz raznih tovarn. — Predpasniki vseh velikosti, ženske in moške srajce, hlače, obleke za dečke in deklice, gate, nogavice, hubertusi, blago za moške obleke, zimsko perilo, popelin za srajce, platno za rjuhe. — Dobro ohranjen šivalni stroj 780 din. 1587

Jablus — Jabolčnik. Marsikdo bo imel premalo pijače za domačo uporabo, povrhu pa še kisló. Vsi si pomagajte, če naročite »Jablus«, to je edina snov, iz katere lahko napravite izvrsten jabolčnik ali hruškovec tudi brez prave pijače. S poštnino stane 50 litrov 43.—, 100 litrov 71.—, 150 litrov 103.—, 300 litrov 191.— din. Že nad 1000 pohvalnih pisem! Glavno zastopstvo »Jablusa« Podčetrtek. 1588

Vabilo na občni zbor Posojilnice pri Sv. Lenartu v Slov. goricah, zadruga za neomejenim jãntvom, sklican za dne 24. novembra 1940 ob 8. uri zjutraj v zadrugi dvorani. Dnevni red: 1. Poročilo o izvršeni reviziji in čitanje revizijskih poročil. 2. Odobritev sklepnih računov od leta 1933. do vključno 1939. 3. Sklepanje o uporabi poslovnih prebitkov. 4. Sklepanje o razrešitvi upravnemu in nadzornemu odboru. 5. Volitev upravnega in nadzornega odbora ter namestnikov. 6. Sprememba pravil po novem združnem zakonu. 7. Določitev skupne vsote: a) do katere se sme zadruga zadolžiti; b) hranilnih vlog, ki jih sme zadruga sprejeti; c) najvišjega zneska posojila, ki ga sme zadruga dati posameznemu zadrugi. 8. Predlogi in pritožbe članov. 9. Slučajnosti. Ta občni zbor sklepa veljavno, če je zastopan najmanj deseti del vplačanih deležev (stara pravila) ali vsaj polovica združnikov (nova pravila, ki so registrirana), ako bi tega ne bilo, se vrši 22. decembra 1940 drug občni zbor z istim dnevnim redom in na istem prostoru, ki bo veljavno sklepal ne oziraje se na število zastopanih deležev, odnosno navzočih združnikov, ob enakem času. 1575

ZAHTEVAJTE BREZPLACEN KATALOG

MEINEL HEROLD
ZAL-TVORNICE GLAZBIL
MARIBOR
ŠT. 106

BREZPLACEN POUK V IGRANJU!

Veliko izbiro zimskega blaga v češki in angleški kakovosti po znano nizkih cenah 1384

za moške obleke in plašče, damske kostume in plašče, hubertuse, častniške in železničarske uniforme ter krojaške potrebnosti dobite samo v

ČEŠKEM MAGAZINU

MARIBOR (pri glavni policiji)

Razbojnik Tunga

Zgodba iz Mandžurije

Misijonar p. Bernard je bil dodeljen misijonski postaji Čičikar v Mandžuriji. Prvi dan po prihodu je počival, naslednji dan si je uredil celico, tretji dan si je v spremstvu misijonskega brata ogledal mestece, četrti dan pa mu je predstojnik p. Silvester potisnil v roko popisano list in mu rekel:

»Tu imate seznam tistih kristjanov, ki še niso plačali letošnjega prispevka za misijone. Obiščite jih in poberite prispevke. Ti obiski vam bodo nudili lepo priliko za preizkus vašega znanja mandžurskega jezika.«

»Dobro,« je odvrnil p. Bernard. »A kaj potem, če ljudje ne bodo razumeli moje mandžurščine?«

»Za vsak slučaj vas bo spremljal brat Jožef, ki je tukajšnji rojak.«

P. Bernard je kmalu spoznal, da mu je predstojnik poveril težavno nalogo. Zbirca je bila zelo klavrna: prvega kristjana ni bilo doma, drugi ni imel nič, tretji ni hotel razumeti ne njega, ne brata, četrti se je skrtil, peti pa je njega prosil za podporo.

Po teh žalostnih izkušnjah in ves utrujen je misijonar prišel do velike hiše, ki je imela nad vrati napis: Trgovina s kožami in usnjem. Čeprav je dvomil o tem, ali je lastnik Timur Aima kristjan, je vendar vstopil.

Pomočnik se je globoko priklonil in s priklonjenega položaja gledal po strani misijonarja.

P. Bernard je povprašal po gospodarju, nar kar je pomočnik naglo izginil.

Čez čas se je prikazal med vrati, ki so vodila iz skladišča, mož, ki bi ga po postavi in pogledu mogli smatrati za kitajskega konfederca. V eni roki je držal svetel, upognjen nož, v drugi pa vrv, s katero je bil privezan divji volčjak.

Možakar se je naslonil na pult, divje je pogledal in zakričal:

»Misijonar?«

»Da, gospod.«

»Kaj hočeš?«

»Prišel sem iz misijonskega semenišča in prosim za kak dar.«

»Si katoliški misijonar?«

»Da.«

Možakar je zdaj pogledal na hudobec. Dvignil je roko, v kateri je imel nož, pokazal proti vratom in zavpil:

»Marš! Izgini!«

»Gospod...«

»Poberi se!« ga je prekinil trgovec.

»Z Bogom!« je mirno dejal misijonar in odšel iz trgovine.

Brat, ki je misijonarja spremljal, je že zdavnaj izginil, on sam pa se je za trenutek ustavil pred trgovino.

Ko je hotel nadaljevati pot, se je nekdo rahlo dotaknil njegove rame. Obrnil se je in

zagledal žensko postavo, ki je imela na pol zakrit obraz. Žena mu je molče stisnila v prgišče novce, nato pa naglo izginila.

Misijonar je odprl dlan in na svoje veliko začudenje zagledal v njej — zlatnik.

Lačen in utrujen se je vrnil v mraku domov. Superiorja Silvestra ni našel doma, ker je bil odšel sprevidet nekega bolnika.

Naslednje jutro sta morala p. Bernard in p. Leon na pot, da bi obiskala misijonske postaje med Čičikarjem in Mergenom.

Potovanje je bilo zelo mučno, ker je vladal silen mraz. O pravi stezi ni bilo govora. Stari voz je poskakoval s kamna na kamen in misijonarja sta vsak trenutek pričakovala, da se bosta prevrnila.

Za vozom se je nenadoma slišalo pokanje z bičem in v naslednjem trenutku sta zdirjala mimo dva krasna konja. Mož, ki je sedel na vozu, je divje priganjal.

»Kdo je ta divjak?« je vprašal p. Bernard.

»Timur Aima,« je odvrnil p. Leon.

»Kdo je prav za prav ta Timur Aima?«

»Potomec plemena, ki je prej gospodarilo v tej pokrajini. Ob prihodu Kitajcev je pleme izgubilo oblast in so se le posamezniki ohranili, ki večinoma revščino otepajo.«

»Timur Aima vendar ni videti reven!«

»On tudi v resnici ni reven, toda obogatil je po srečnem naključju. V Čičikar je prišel kot slabokrven fantič. Delo je dobil pri nekem ruskem trgovcu s kožami. Ker je bil marljiv in sposoben, mu je trgovec dal edinko za ženo. Odtod njegovo bogastvo.«

»Ali ni pogan?«

»Bil je pogan, toda pod vplivom svoje krščanske žene se je 'spreobrnil', to se pravi, dal se je krstiti, a svojih poganskih navad ni opustil.«

»Toda zaradi tega še ni potrebno, da bi krščanske misijonarje izganjal iz svoje trgovine ko pse.«

»To njegovo postopanje ima posebno ozadje. Pred dvanajstimi leti je imel kitajskega pomočnika, ki je skrivaj praznil njegovo blagajno. Ko je Timur prišel na sled temu početju, je pomočnika pretepel in zapodil, ne da bi mu bil izplačal ostanek plače. In ker ta Kitajec ni dobil zaposlitve, je odšel k Tungu, poveljniku razbojniške tolpe, ki je strahovala vso okolico. Z njegovo pomočjo je Tunga ukraadel Timurjevega edinca in zahteval zanj visoko odkupnino.«

»In Timur jo je plačal?«

»Da, prvič.«

»Kako prvič? Ali jo je Tunga še drugič zahteval?«

»Da. Razbojnik je hotel porabiti fantka za živ kapital.«

»Nesramnež! — In Timur drugič ni hotel plačati odkupnine?«

»Ne. Bilo bi tudi nespametno, ker bi drugi zahtevi gotovo sledila tretja.«

»In kaj se je zgodilo?«

»Po preteku enega meseca je Tunga sporočil trgovcu, da je otrok mrtev.«

»Satan! On ga je umoril?«

»Ne.«

»Kako? Ali otrok še živi?«

»Ne, a je umrl naravne smrti. Jaz sem videl njegov mrtvaški list.«

»Mrtvaški list? Kako? Ne razumem tega!«

»Potrpite, vse vam bom pojasnil. — Razbojnik je na vsak način hotel otroka ohraniti pri življenju, zato ni štedil z denarjem. Takrat se je mudil med hribi neki angleški raziskovalec, ki je bil tudi zdravnik. Tunga je tega poklical k otroku. A bilo je prepozno. Zdravnik je ugotovil smrt radi pljučnice.«

»Toda kaj ima to skupnega s Timurjevim vedenjem nasproti krščanskim misijonarjem?«

»Timur je bil prepričan, da je rop omogočil zli duh njegovega rodu iz zavisti in sovraštva, zato je prišel k meni s prošnjo, naj bi v Jezusovem imenu zarotil hudobca in rešil otroka. Jaz sem mu pojasnjeval, da nimam take oblasti, a zaman. Ko je še neki poganski čarovnik zlobno namignil, da smo mi misijonarji sode-

lovali pri ropu in dobili četrtino odkupnine, nas je začel sovražiti.«

(Dalje sledi)

★

SMEJTE SE!

Spreten računar

Teta: »Praviš, da si v računstvu prvi, ali ne?«

Janezek: »Sem, teta.«

Teta: »Dobro. Če ti dam dvanajst jabolk in tri izmed njih poješ, koliko jih imaš?«

Janezek: »Dvanajst.«

Teta: »Ni res! Samo devet jih imaš.«

Janezek: »Nak! Dvanajst: tri znotraj in devet zunaj.«

Imeniten hotel

Gost: »Gospod hotelir, povejte mi po pravici, ali imate v vaših posteljah stenice?«

Hotelir: »Seveda, kam pa naj jih denemo drugam?«

Snubitev

Snubec: »Prosim vas, ali mi mislite dati roko vaše hčerke ali ne?«

Nevestin oče: »Roko že, roko, a v roki — nič!«

Judovska

Neki jud je sklenil, da se pusti krstiti. Drugi judje so ga na vse načine pregovarjali, naj se ne izneveri veri svojih očetov. Nazadnje mu pravi rabin: »Če to storiš, se bo tvoj oče v grobu obrnil.«

Jud pa odvrne: »Nič hudega. Prihodnjo nedeljo bodo krstili še mojega brata in oče bo spet ležal kot prej.«

žena-predavateljica

Prvi: »Moja žena je imela v nedeljo predavanje o zlih posledicah alkoholizma.«

Drugi: »Kaj poveš! Kje pa?«

Prvi: »Doma, ko sem prišel natreskan iz gostilne.«

Zloben svet

Bolnik, ki ima protin in je pravkar plačal zdravniku: »Dober svet vam lahko dam, gospod doktor.«

Zdravnik: »Kakšnega?«

Bolnik: »Če boste kdaj tudi vi zboleli na protinu, nikar se sami ne zdravite!«

★

UGANITE!

Kaj dela kmet spomladi, ko hodi po njivi?

(Stopnje.)

Zakaj je poklical Bog v raj: »Adam, kje si?«

(Ker mu je bilo tako ime.)

Koliko las ima cigán na glavi?

(Kolikor mu jih zraste.)

Zakaj dvigne štorčija eno nogo?

(Če bi obe, bi padla.)

★

IGRAJTE SE!

Igra s stolom

Štiri osebe se vstopijo poleg stola, s hrbotom proti njemu obrnjene. Vsaka oseba se skloni naprej ter stegne obe roki med kolena nazaj in prime za svojo stolovo nogo. Če se kdo izmed teh štirih premakne, da bi odšel, potegne ostale tri za seboj, ki se v tistem hipu prekucnejo po tleh. Še zanimivejša je igra, če imamo namesto štirnovega trinožni stol.

★

POIŠČITE!

Kje je turist?

Nov redilni prašek za svinje

Vsak kmetovalec si z Redinom hitro in z malimi stroški zredi svoje svinje. Za eno svinjo zadostuje že en zavitek za 7 din. Poština povzete za 1, 2, 3 ali 4 zavitke 11 din. — Pravi Redin se dobi samo v zavitkih z gornjo sliko in ga razpošilja

Drogerija KANC,
Maribor,
Slovenska ulica
Zaloga v Celju:
Trg. Loibner,
Kralja Petra cesta 17
Zaloga v Ptuj:
Drog. Skočir,
Slovenski trg 11

V NAJNOVEJŠIH VZORCIH
V NAJVEČJI IZBIRI
V NAJBOLJŠI KAKOVOSTI
IN PO NAJNIŽJIH CENAH

CENIK IN VZORCI ZASTONJ!

NAJVEČJA DOMAČA
TRGOVSKA HIŠA V JUGOSLAVIJI

Sternnecki
CELJE 24

SUKNO, KAMGARN, VOLNENO, FLANEL, BARHENT, PLATNO, SVILA, DELENI

MALA OZNANILA

Cenik malim oglasom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane 1 din. (Prekljici, Poslano, Izjave pa 2 din za besedo.) Davek se zaračunava posebej; do velikosti 20cm² 1 din, do velikosti 50cm² 2 din. — Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati upravo lista prijave, doplača še 5 din. — Mali oglašaji se morajo brezjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamko za 2 din, sicer se ne odgovarja.

SLUŽBE:

Služkinja želi stalno službo. Vajena vseh kmečkih del. Horvat Rozalija, Kicar 29, Ptuj. 1551

Iščem majarja, tri do štiri delovne moči. Naslov v upravi »Slov. gospodarja«. 1563

Dva ofra z dobrim spričevalom sprejemem. Hlep, Zg. Sv. Kungota. 1558

Sodarskega vajenca sprejemem. Stanovanje in hrana v hiši. Potrč Alojzij, Zamarkova, Sv. Lenart v Slov. goricah. 1560

Graščinsko posestvo sprejme s 15. novembrom ali 1. decembrom v službo treznega, zanesljivega, poštenega, samskega hlapca h konjem ter prav takega majarja h kravam, ki pa naj bi bil po možnosti več molže. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja je nasloviti na oglasni odelek lista pod šifro »Graščina 1561«. Hrana in stanovanje v hiši, plača po dogovoru.

Vajenca za mlinarsko obrt sprejme Franc Trančar, Sv. Bofenk, Slov. gorice. 1581

Deklo za vsako delo sprejme Ivan Mulec, Sv. Marjeta ob Pesnici. 1580

Viničar, 1—2 delovni moči, brez otrok, predpogoj: zanesljivost, znanje vinogradništva, se sprejme. Ponudbe na »Slov. gospodarja«. 1579

Dvoje starejših ljudi iz Haloz s starejšim otrokom sprejemem takoj v službo ali jim dam posestvo v najem. 1576

Ofra z štirimi delavci sprejme Vilkomdvor, Vukovje, Sv. Marjeta ob Pesnici. 1568

Pekovski vajenec in mlad fant se sprejmeta. Pekarna Kappel, Rače. 1532

Viničar, vodilna moč, z večletno prakso, vsestransko sposoben, se sprejme 1. januarja 1941 za Zanierjeve vinograde Bučka gora, Buče. Poštenost predpogoj! Ponudbe z navedbo dosedanjih služb je poslati na: Božič Anton, tekstilna tovarna, Kranj. 1479

POSESTVA:

Prodaj posestvo v Cirknici, pet minut do železnice; gozd, njive, sadonosnik, vinograd, 16 orolov, št. IIj. Naslov v upravi. 1552

Kupim takoj parcelo v bližini Mariboru, pripravno za zidanje. Arnuš Franc, Ruperče 57, Sveta Marjeta ob Pesnici. 1571

Prodaj posestvo 18 orolov v dobrem stanu. Klemenčič Margareta, Sv. Marjeta ob Pesnici. 1572

Posestvo z žago in mlinom se prodaj. Ponudbe na upravo lista pod »Gozdni kraj 1577«. 1564

Prodaj posestvo z vsem inventarjem. Vprašati: Spodnje Hoče 104. 1564

Na prodaj posestva od 30.000 din naprej. Znamko za odgovor! Grošl Jožef, Slivnica pri Mariboru. 1567

RAZNO:

Vodne turbine, venciljanke, mlne, transmisije, dvigala itd. izdeluje najceneje: Strojno podjetje inž. Borštinar, Ljubljana, Sv. Jerneja c. 18. 1562

Par težkih konj prodaj. Poizve se: gostilna Mesarec, Košaki, Maribor. 1559

Zaradi elektrifikacije prodaj 6 ks mlatilni motor na petrolej. J. Gunzek, Laška vas, p. šture. 1555

Prodaj pet hrastov. Naslov v upravi. 1553

Novo šivalne stroje različnih znamk z okroglim čolničkom, s 25 letno garancijo, prodaja od 2450 din naprej po najugodnejših mesečnih obrokih Draksler, Maribor, Vetrinjska 11. Prevzema tudi popravila šivalnih strojev in koles. 1546

Kupuje se les topolo; mora biti čista, brez grč, suha, 5 cm debeline, 10—15—20 cm širine, od 85 po 10—10 cm do 155 cm dolžine. Ponudbe poslati na poštini predal 3, Kranj. 1557

Ovčjo volno kupim po najvišji dnevni ceni. Ponudbe na: Vladko Babošek, klobučarstvo, Maribor, Vetrinjska 5. 1569

Za 10 din Vam pošljem seznam 25 praktičnih predmetov, ki jih boste lahko izdelovali doma. Stalen zaslužek tudi v teh kritičnih časih! Lindič, Ljubljana, Predal 245/go. 1573

Priporočam se Kupičeva drevesnica in trsnica na Ptujski gori! 1384

Voz imam na prodaj. Priporočam se za naročila! F. Ivančič, kovaški mojster, Ljutomer. 1381

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovce, staro železje, kovine, baker, mešenino kupi in plača najboljšo: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 11

Počne iz čiste volne dobiti po najnižjih cenah! Krtovi klobuki iz najboljših kakovosti prispeli iz Nemčije v krasnih barvah. Sprejemam tudi popravila od 10 din naprej. Priporočam se Babošek Vladko, klobučarstvo, Maribor, Vetrinjska 5. 1538

Moštna esenca, izvrsten izdelek, za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 din. Dnevna razpošiljatev, Ivan Pečar, trg. kemikalije etc., Maribor Gosposka 11. 1269

Olje, bučno, sončnično in repično, dobite v zamenjavo za bučnice, sončnice in repico. Oljarna Maribor, Taborska 7 (pri mostu). 1524

Še vedno kupite dobro, po ugodnih cenah: nogavice, pletenine, bluze, jopice, sviterje, žemperje (lastni izdelki), kombineže, modrčke, srajce, obleke, predpasnike, platno, odeje, koce, blago, perilo, konfekcijo, rute, šivalne potrebščine, galanterijo, milo, drobnino. Andrej Oset »Mara«, Koroška cesta 26 (poleg tržnice, Vodnikov trg). 1098

JESEN — ZIMA — HALO! OSTANKI mariborskih tekstilnih tovarn, dobro uporabni in brez napake: Paket serija »M« 12—15 m kretona in druka za predpasnike in obleke 160 din. — Original Kosmos »D« 12—15 m Ia flanelov za spodnje perilo in barhent za ženske obleke 230 dinarjev. — Paket serija »T« 4 m prima volnenega blaga za žensko obleko, dokler traja zaloga, za staro ceno, in sicer: T-1 130 din, T-2 160 din, T-3 180 din, T-4 200 din; pri naročilu prosim navedbo cene in barve. — Paket serija »Z« 3—3,20 m štofa za moško obleko ali plašč, ženski kostum ali plašč, in sicer: Z-1 160 din, Z-2 200 din, Z-3 250 din, Z-4 300 din, Z-5 360 dinarjev. Neodgovarjajoče zamenjam. Pri naročilu dveh ali več paketov primeren popust. Izrabite ugodno priliko in naročite takoj! Razpošiljalnica KOSMOS, Maribor, Razlagova 24/II

Prekljic. Podpisani izjavljam, da sem sodnijsko ločen od svoje žene na njeno zahtevo ter od zdaj naprej nima več nobenih pravic do mene. Franc Ribič, Zg. Poljskava. 1554

REDILO ZA SVINJE, tisočkrat preizkušeni prašek za svinje, ki vsebuje tudi ribjo moko, naglo redi Vaše svinje in jih dela odporne proti boleznim. 1 paket 8 din, 1 kg 25 din, po pošti s povzajem 15, oz. 35 din. Dobi se v lekarni pri »Zamorcu«, Maribor, Gosposka ul. 12. 1548

Dražba zastavljenega blaga

v Mariborski zastavljalnici, Gregorčičeva ulica št. 6, se vrši dne 13. nov. 1940. - Začetek ob 9. uri dop.

